

**EDAK un EDAU Kopīgais
atzinums 2/2022 par Eiropas
Parlamenta un Padomes
priekšlikumu par
saskaņotiem noteikumiem
par taisnīgu piekļuvi datiem
un to izmantošanu (Datu
akts)**

Pieņemts 2022. gada 4. maijā

Kopsavilkums

Ar šo kopīgo atzinumu EDAK un EDAU mērķis ir vērst uzmanību uz vairākām visaptverošām bažām par Datu akta priekšlikumu un mudināt likumdevējus rīkoties izlēmīgi.

EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikums attiektos uz plašu produktu un pakalpojumu klāstu, tostarp savienotajiem objektiem ("lietu internets"), medicīniskajām vai veselības aprūpes ierīcēm un virtuālajiem asistentiem. Ar dažiem produktiem un pakalpojumiem var apstrādāt pat īpašas persondatu kategorijas, piemēram, datus par veselību vai biometriskos datus. Tā kā priekšlikumā nav skaidri izslēgti daži datu veidi no tā darbības jomas, dati, kas atklāj ļoti sensitīvu informāciju par indivīdiem, varētu kļūt par datu kopīgošanas un izmantošanas objektu saskaņā ar priekšlikumā paredzētajiem noteikumiem.

EDAK un EDAU atzinīgi vērtē centienus, kas veikti, lai nodrošinātu, ka priekšlikums neietekmē pašreizējo datu aizsardzības regulējumu, tomēr uzskata, ka ir nepieciešami papildu aizsardzības pasākumi, lai izvairītos no pamattiesību uz privātumu un persondatu aizsardzības praktiskās aizsardzības pazemināšanas. Pirmkārt, papildu aizsardzības pasākumi ir īpaši nepieciešami, jo tiesības piekļūt datiem, tos izmantot un kopīgot saskaņā ar Priekšlikumu, visticamāk, attiektos arī uz struktūrvienībām, kas nav datu subjekti, tostarp uzņēmumiem, atkarībā no juridiskā nosaukuma, saskaņā ar kuru ierīce tiek izmantota. Otrkārt, EDAK un EDAU ir ļoti nobažījušies par priekšlikuma noteikumiem par pienākumu "ārkārtējas vajadzības" gadījumā datus darīt pieejamus publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām vai struktūrām. Visbeidzot, EDAK un EDAU ir nobažījušies par to, ka ar priekšlikumu izveidotais uzraudzības mehānisms var novest pie sadrumstalotas un nesaskaņotas uzraudzības.

1. Tiesības piekļūt datiem, tos izmantot un kopīgot

Lai ierobežotu priekšlikuma interpretācijas vai īstenošanas riskus, kas varētu ietekmēt vai apdraudēt spēkā esošo datu aizsardzības tiesību aktu piemērošanu, EDAK un EDAU aicina likumdevēju skaidri norādīt, ka datu aizsardzības tiesību akti "aizstāj" gadījumā, kad tas ir pretrunā priekšlikuma noteikumiem, ciktāl tas attiecas uz persondatu apstrādi.

Lai veicinātu datu minimizēšanu, produkti būtu jāizstrādā tā, lai datu subjektiem tiktu piedāvāta iespēja izmantot ierīces anonīmi vai pēc iespējas mazāk aizskarošā veidā, neatkarīgi no to juridiskā nosaukuma uz ierīces. Datu turētājiem būtu arī pēc iespējas jāierobežo to datu apjoms, ko atstāj ierīce (piemēram, anonimizējot datus).

Turklāt, lai uzlabotu tiesības uz datu pārnesamību, kas minētas 31. apsvērumā kā viens no priekšlikuma mērķiem, attiecībā uz persondatiem būtu vajadzīgas efektīvas pilnvaras datu subjektiem, lai tiem nodrošinātu lielāku kontroli pār saviem persondatiem. Tā kā "lietotāja" definīcija ietver juridiskas personas, ja šīs tiesības izmanto uzņēmums, tas izpaužas kā ražotāja/datu turētāja komercpienākums nodrošināt uzņēmumiem piekļuvi datiem un ļaut tos izmantot, nevis indivīdu "tiesības" piekļūt saviem persondatiem un pārņest tos. Faktiski saskaņā ar priekšlikumā pieņemto jēdzienu "lietotājs" personas iegūst tiesības uz uzlabotas pārnesamības tiesībām tikai nejauši atkarībā no juridiskā nosaukuma, saskaņā ar kuru tās izmanto produktu vai saistīto pakalpojumu (īpašumtiesības, noma vai iznomāšana), nevis no viņu attiecībām ar informāciju par preces vai pakalpojuma izmantošanu privātām vajadzībām.

Tādēļ, lai panāktu efektīvu iespēju nodrošināšanu fiziskām personām attiecībā uz viņu persondatiem, priekšlikuma 2. panta 5. punktā un visā tekstā minētais jēdziens "lietotājs" ir jāintegrē un jāprecizē šādi: a) "lietotāju un datu subjektu" definīcijā pievienojot b) situācijas, kurās lietotājs ir datu subjekts, no situācijas, kad lietotājs nav datu subjekts.

Turklāt EDAK un EDAU iesaka precizēt, ka gadījumos, kad lietotājs nav datu subjekts, jebkurus persondatus, kas ģenerēti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu, lietotājam dara pieejamus tikai saskaņā ar VDAR 6. un 9. pantu un ar nosacījumu, ka ir izpildītas E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta prasības. Līdzīgi apsvērumi attiecas uz datu sniegšanu trešām personām pēc komerciālā lietotāja pieprasījuma.

EDAK un EDAU uzsver, ka ir jānodrošina, lai lietotāju, kas nav datu subjekti, kā arī trešo personu un datu turētāju piekļuve persondatiem, to izmantošana un kopīgošana notiktu, pilnībā ievērojot visus VDAR, ESDAR un E-privātuma direktīvas noteikumus, tostarp informējot datu subjektus par pārziņu piekļuvi viņu persondatiem un atvieglojot datu subjektu tiesību īstenošanu pārziņiem. EDAK un EDAU arī atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt, ka jebkāda turpmāka persondatu apstrāde jo īpaši atbilst VDAR 6. panta 4. punktam un, īpaši ņemot vērā automatizētas lēmumu pieņemšanas iespēju, tostarp profilēšanu, attiecīgajiem pienākumiem, kas paredzēti VDAR 22. pantā.

EDAK un EDAU arī iesaka priekšlikumā iekļaut skaidrus ierobežojumus vai ierobežojumus tādu persondatu izmantošanai, kuri ģenerēti, jebkurai struktūrai, kas nav datu subjekti, izmantojot produktu vai pakalpojumu, jo īpaši, ja attiecīgie dati, visticamāk, ļaus izdarīt precīzus secinājumus par viņu privāto dzīvi vai citādi radītu augstu risku attiecīgo personu tiesībām un brīvībām. Jo īpaši EDAU un EDAK iesaka ieviest skaidrus ierobežojumus attiecībā uz tādu persondatu izmantošanu, kas iegūti, izmantojot produktu vai saistītus pakalpojumus tiešās tirgvedības vai reklāmas, darbinieku uzraudzības, kredītvērtēšanas nolūkā vai lai noteiktu atbilstību veselības apdrošināšanai, lai aprēķinātu vai mainītu apdrošināšanas prēmijas. Šis ieteikums neskar nekādus turpmākus ierobežojumus, kas varētu būt piemēroti, piemēram, lai aizsargātu neaizsargātas personas, jo īpaši nepilngadīgos, vai konkrētu kategoriju datu (piemēram, dati par medicīniskas ierīces vai biometrisku datu izmantošanu) īpaši sensitīvo raksturu un aizsardzību, ko piedāvā Savienības tiesību akti par datu aizsardzību.

2. Pienākums darīt pieejamus datus “ārkārtas vajadzības” gadījumā

Attiecībā uz priekšlikuma V nodaļu EDAK un EDAU ir nopietnas bažas par pienākuma darīt datus pieejamus publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām vai struktūrām “ārkārtas vajadzības” gadījumā likumību, nepieciešamību un samērīgumu.

EDAK un EDAU atgādina, ka jebkādam tiesību uz persondatiem ierobežojumam jābūt balstītam uz juridisko pamatu, kas ir pienācīgi pieejams un paredzams un formulēts pietiekami precīzi, lai personas varētu saprast tā darbības jomu. Saskaņā ar nepieciešamības un proporcionalitātes principiem juridiskajam pamatam ir jānosaka arī kompetento iestāžu pilnvaru apjoms un veids, kā tās īsteno savas pilnvaras, un tam ir jāpievieno pietiekamas garantijas, lai aizsargātu indivīdus pret patvaļīgu iejaukšanos.

EDAK un EDAU norāda, ka apstākļi, kas pamato piekļuvi, nav šauri precizēti, un uzskata, ka likumdevējam ir daudz stingrāk jādefinē ārkārtas vai ārkārtas vajadzības hipotēzes. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka dažas publiskā sektora struktūras un Savienības iestādes, aģentūras un struktūras kā tādas būtu jāizslēdz no V nodaļas darbības jomas un tām vajadzētu būt iespējai uzlikt datu turētājiem pienākumu datus darīt pieejamus tikai saskaņā ar nozaru tiesību aktos paredzētajām pilnvarām.

3. Īstenošana un izpilde

EDAK un EDAU uzsver darbības grūtību risku, kas varētu rasties, izraugoties vairāk nekā vienu kompetento iestādi, kura ir atbildīga par priekšlikuma piemērošanu un izpildi. EDAK un EDAU ir nopietnas bažas par to, ka šī pārvaldības struktūra radīs sarežģītību un neskaidrības gan organizācijām, gan datu subjektiem, atšķirsies regulatīvajās pieejās visā Savienībā un tādējādi ietekmēs uzraudzības un izpildes konsekvenci.

EDAK un EDAU atzinīgi vērtē to, ka datu aizsardzības uzraudzības iestādes ir izraudzītas par kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par priekšlikuma piemērošanas uzraudzību attiecībā uz persondatu aizsardzību, un tas ir svarīgi, lai izvairītos no nekonsekvences un iespējamiem konfliktiem starp priekšlikuma noteikumiem un datu aizsardzības tiesību aktiem un lai saglabātu pamattiesības uz persondatu aizsardzību, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 16. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. pantā.

EDAK un EDAU lūdz likumdevējus izraudzīties arī valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādes par koordinējošām kompetentajām iestādēm saskaņā ar šo priekšlikumu. Datu aizsardzības uzraudzības iestādēm ir unikālas juridiskās un tehniskās zināšanas datu apstrādes atbilstības uzraudzībā. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka, ņemot vērā to, ka VDAR ir piemērojama gadījumos, kad persondati un nepersondati datu kopā ir nesaraujami saistīti, datu aizsardzības iestāžu lomai būtu jādominē priekšlikuma pārvaldības struktūrā.

Ņemot vērā EDAU kā Eiropas Savienības iestāžu, struktūru un aģentūru datu aizsardzības iestādes pārraudzības lomu un to, ka dažas Eiropas Savienības iestādes, struktūras un aģentūras var darboties arī kā lietotāji vai datu turētāji šā priekšlikuma nozīmē, EDAK un EDAU iesaka iekļaut atsauci uz EDAU kā kompetento iestādi visa Priekšlikuma uzraudzībai, ciktāl tas attiecas uz Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām.

Satura rādītājs

1	Pamatinformācija.....	6
2	Atzinuma tvērums.....	7
3	Novērtējums.....	7
3.1	Vispārīgas piezīmes.....	7
3.2	Priekšlikuma mijiedarbība ar ES datu aizsardzības tiesību aktiem	9
3.3	Priekšlikuma mijiedarbība ar DTA un DPA.....	11
3.4	Vispārīgi noteikumi (priekšlikuma I nodaļa)	12
3.4.1	1. pants. Priekšmets un darbības joma	12
3.4.2	2. pants. Definīcijas	12
3.5	Datu kopīgošana starp uzņēmumiem un patērētājiem un uzņēmumiem (priekšlikuma II nodaļa)	13
3.6	Datu turētāju, kam ir juridisks pienākums darīt pieejamus datus, pienākumi un noteikumi, kuri saistīti ar piekļuvi datiem un to izmantošanu uzņēmumu starpā (priekšlikuma III un IV nodaļa)	17
3.7	Publiskā sektora struktūru un Savienības iestāžu, aģentūru vai struktūru piekļuve datiem un to izmantošana (V nodaļa).....	20
3.8	Nepersondatu aizsardzības pasākumi starptautiskā kontekstā (priekšlikuma VII nodaļa)...	24
3.9	Īstenošana un izpilde (priekšlikuma IX nodaļa).....	24

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs,

ņemot vērā 42. panta 2. punktu 2018. gada 23. oktobra Regulā 2018/1725 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK,

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, ko groza ar EEZ apvienotās komitejas 2018. gada 6. jūlija lēmumu Nr. 154/2018,

IR PIEŅĒMUŠI ŠĀDU KOPĒJU ATZINUMU.

1 PAMATINFORMĀCIJA

1. Priekšlikums par Datu aktu ("priekšlikums") tiek īstenots saskaņā ar paziņojumu "Eiropas datu stratēģija datiem ("Datu stratēģija")¹.
2. Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU) norāda, ka Komisija uzskata, ka *"pilsoņi uzticēsies un izmantos uz datiem balstītu inovāciju tikai tad, ja viņi būs pārliecināti, ka jebkāda persondatu kopīgošana ES tiks veikta, pilnībā ievērojot ES stingros datu aizsardzības noteikumus"*².
3. Kā norādīts paskaidrojuma rakstā, priekšlikums *"ir svarīgs pīlārs un otrā nozīmīgā iniciatīva, par ko paziņots Datu stratēģijā. Jo īpaši tas veicina starpnozaru pārvaldības satvara izveidi attiecībā uz piekļuvi datiem un to izmantošanu, pieņemot tiesību aktus par jautājumiem, kas ietekmē attiecības starp datu ekonomikas dalībniekiem, lai radītu stimulus horizontālai datu kopīgošanai starp nozarēm."* Priekšlikuma konkrētie mērķi ir šādi:
  - *"Atvieglot patērētāju un uzņēmumu piekļuvi datiem un to izmantošanu, vienlaikus novēršot stimulus ieguldīt tādos veidos, kā ar datu palīdzību radīt vērtību.*
  - *Nodrošināt, ka publiskā sektora struktūras un Savienības iestādes, aģentūras vai struktūras izmanto datus, kas ir uzņēmumu rīcībā, konkrētās situācijās, kad ir ārkārtēja vajadzība pēc datiem.*
  - *Atvieglot pāreju starp mākoņdatošanas un perifērdatošanas pakalpojumiem.*
  - *Leviest aizsardzības pasākumus pret nelikumīgu datu pārsūtīšanu bez mākoņdatošanas pakalpojumu sniedzēju paziņojuma.*
  - *Paredzēt sadarbības standartu izstrādi atkalizmantojamiem datiem starp nozarēm."*³

---

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas Datu stratēģija", 2020. gada 19. februāris, COM(2020) 66 final.

² Eiropas Datu stratēģija, sadaļa "Ievads", 1. lpp.

³ Paskaidrojuma raksts, 3. lpp.

2 ATZINUMA TVĒRUMS

4. Komisija 2022. gada 23. februārī publicēja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par saskaņotiem noteikumiem par taisnīgu piekļuvi datiem un to izmantošanu ("Datu akts") vai ("priekšlikums").
5. Komisija 2022. gada 23. februārī lūdza EDAK un EDAU kopīgu atzinumu ("atzinums"), pamatojoties uz Regulas (ES) 2018/1725 (ESDAR) 42. panta 2. punktu, par priekšlikumu.
6. **Priekšlikums ir īpaši svarīgs personu pamattiesību un brīvību aizsardzībai attiecībā uz viņu persondatu apstrādi. Atzinuma darbības joma attiecas tikai uz tiem priekšlikuma aspektiem, kas saistīti ar persondatiem un ir saistīti ar tiem, kuri ir viens no galvenajiem priekšlikuma pīlāriem.**
7. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē priekšlikuma 7. apsvērumu, kurā ir skaidri minēts, ka priekšlikums papildina un neskar Savienības tiesību aktus datu aizsardzības un privātuma jomā, jo īpaši VDAR un E-privātuma direktīvu.
8. EDAK un EDAU uzsver, ka **ir jānodrošina un jāatbalsta ES *acquis* ievērošana un piemērošana persondatu aizsardzības jomā. Ja saistībā ar priekšlikumu ir iesaistīti persondati, ir būtiski priekšlikuma juridiskajā tekstā skaidri izvirzīt no jebkādām pretrunām un iespējamām pretrunām ar VDAR, E-privātuma direktīvu vai ESDAR.** Tas ir ne tikai tāpēc, lai nodrošinātu juridisko noteiktību, bet arī lai izvairītos no tā, ka priekšlikums tieši vai netieši apdraud pamattiesības uz privātumu un persondatu aizsardzību, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 7. un 8. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 16. pantā.
9. Tā kā priekšlikums, kā sīkāk paskaidrots šajā atzinumā, rada vairākas bažas par pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību un persondatu aizsardzību, **šā atzinuma mērķis nav sniegt izsmeļošu visu jautājumu sarakstu un ne vienmēr sniegt alternatīvus priekšlikumus formulējuma ierosinājumiem. Tā vietā šā atzinuma mērķis ir pievērsties priekšlikuma galvenajiem kritiskajiem aspektiem attiecībā uz privātumu un datu aizsardzību.**

3 NOVĒRTĒJUMS

3.1 Vispārīgas piezīmes

10. EDAK un EDAU atzīst mērķi atrisināt no datiem iegūstamās informācijas potenciālu, lai iegūtu vērtīgas zināšanas par svarīgām kopīgām vērtībām un veselību, zinātni, pētniecību un klimatrīcību. Turklāt tās uzsver, ka VDAR tas jau ir atļauts, ciktāl tas attiecas uz persondatiem.
11. EDAK un EDAU arī atzīst un atzinīgi vērtē mērķi nodrošināt efektīvākas tiesības uz datu pārnesamību, lai veicinātu inovāciju un veicinātu konkurenci un dotu iespēju patērētājiem, kuri izmanto produktus vai saistītus pakalpojumus, jēgpilni kontrolēt, kā tiek izmantoti dati, kas ģenerēti, izmantojot produktu vai saistīto pakalpojumu⁴.

---

⁴ Paskaidrojuma raksts, 13. lpp.

12. Priekšlikuma mērķis ir paredzēt saskaņotus noteikumus par to, kā datus, kas iegūti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu, darīt pieejamus minētā produkta vai pakalpojuma lietotājam un kā datu turētāji datus dara pieejamus datu saņēmējiem⁵. Tāpēc EDAK un EDAU atzīst, ka paredzētā priekšlikuma piemērošanas joma neattiecas tikai uz persondatiem, bet gan uz persondatiem un nepersondatiem, ko sagatavo, izmantojot produktus un pakalpojumus priekšlikuma nozīmē.
13. EDAK un EDAU tomēr norāda, ka uzlabotās tiesības uz pārnesamību attiektos uz **plašu produktu un pakalpojumu klāstu, kas var atklāt ļoti sensitīvus datus** par personām, tostarp bērniem un citām neaizsargātām datu subjektu kategorijām. Priekšlikums nepārprotami attiecas uz lietu interneta un ķermeņu interneta ģenerētajiem datiem, tostarp transportlīdzekļiem, mājas aprīkojumu un patēriņa precēm, medicīniskajām un veselības aprūpes ierīcēm.⁶ Šo savienoto objektu ģenerētie dati kļūs par priekšlikuma ieviesto datu piekļuves tiesību un pienākumu priekšmetu. Tā rezultātā var tikt apstrādāti dati no datu subjekta privātajām vietām un apkārtnes, kā arī ļoti sensitīvi veselības dati.
14. Nosakot piekļuves, kopīgošanas un datu izmantošanas tiesību darbības jomu, priekšlikumā nav nošķirti persondati, kā definēts VDAR 4. panta 1. punktā, no citiem nepersondatiem. Turklāt **tiesības piekļūt datiem, tos izmantot un kopīgot saskaņā ar priekšlikumu praksē, visticamāk, attiektos arī uz struktūrvienībām, kas nav datu subjekts**, tostarp uzņēmumiem, atkarībā no juridiskā nosaukuma, saskaņā ar kuru produkts tiek izmantots. Tāpēc priekšlikumā paredzētās datu kopīgošanas tiesības un pienākumi rada **būtisku risku, ka persondati tiks vākti, kopīgoti un izmantoti, datu subjektam nezinot**, jo īpaši, ja tie nav precizēti saskaņā ar šajā atzinumā sniegtajiem ieteikumiem, jo īpaši gadījumos, kad tiesības uz datu pārnesamību izmanto lietotājs, kas nav datu subjekts. Problemātisku izmantošanas gadījumu ilustrācijas ietver ierīces, kas uzrauga tādu produktu vai pakalpojumu atrašanās vietu, kurus pārvadā vai izmanto datu subjekti, kas nav "lietotāji" priekšlikuma nozīmē.
15. EDAK un EDAU ir nobažījušies par to, ka priekšlikums tā pašreizējā tekstā lielā mērā veicinātu virzību uz persondatu "izplatīšanu", saskaņā ar kuru persondati tiek uzskatīti tikai par tirgojamu preci. Tas ne tikai apdraudētu pašu cilvēka cieņas jēdzienu un uz cilvēku vērstu pieeju, ko ES vēlas ievērot savā Datu stratēģijā, bet arī apdraudētu tiesības uz privātumu un datu aizsardzību kā pamattiesības⁷.
16. EDAK un EDAU atzīst un atzinīgi vērtē centienus, kas veikti, lai nodrošinātu, ka priekšlikums neietekmē pašreizējo datu aizsardzības režīmu, kas paredzēts VDAR un E-privātuma direktīvā. Tomēr EDAK un EDAU uzskata, ka **ir nepieciešami papildu aizsardzības pasākumi**, lai izvairītos no pamattiesību uz privātumu un persondatu aizsardzības praktiskās aizsardzības pazemināšanas.
17. Šā atzinuma atlikušajā daļā EDAK un EDAU sniedz ieteikumus par to, kā priekšlikumā padarīt efektīvākus attiecīgos datu aizsardzības principus, aizsardzības pasākumus un pienākumus. Ņemot vērā priekšlikumā izklāstīto tiesību un pienākumu plašo darbības jomu attiecībā uz piekļuvi datiem, to izmantošanu un kopīgošanu, vispārīgas atsauces uz VDAR nav pietiekamas. EDAK un EDAU uzskata, ka ir vajadzīgas papildu specifikācijas, jo īpaši gadījumos, kad priekšlikuma teksts var izraisīt nepareizu interpretāciju, ja nav skaidri uzsvērtā pilnīgāka atsauce uz datu aizsardzības tiesību aktiem (gan VDAR, gan E-privātuma direktīvu). EDAK un EDAU uzskata, ka, ja šādu specifikāciju nav, pastāv risks, ka priekšlikums pazeminās datu subjektu aizsardzības līmeni pretēji Komisijas noteiktajiem mērķiem.

---

⁵ Priekšlikuma 1. panta 1. punkts.

⁶ Priekšlikuma 14. apsvērums.

⁷ Šajā sakarā skatīt arī https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf 4. lpp.

18. Šie ieteikumi ir saistīti arī ar to, ka priekšlikumā noteiktās tiesības un pienākumi piekļūt datiem, tos kopīgot un izmantot datu turētājiem, lietotājiem (kā nedatu subjektiem) un trešām personām vai saņēmējiem ir neskaidras (atsaucoties uz nepersondatiem un/vai persondatiem).
19. Tāpēc EDAK un EDAU norāda, ka, ņemot vērā to, ka uzlabotās tiesības uz pārnesamību attiektos uz plašu produktu un pakalpojumu klāstu, kas var atklāt ļoti sensitīvus datus par personām, lai neapdraudētu persondatu aizsardzības līmeni, priekšlikumā būtu viennozīmīgi un skaidri jānosaka, ka uz persondatu apstrādi, ko veic datu turētāji, lietotāji (kā nedatu subjekti) un trešās personas vai saņēmēji, attiecas visi datu aizsardzības tiesību aktos paredzētie nosacījumi un noteikumi⁸.

3.2 Priekšlikuma mijiedarbība ar ES datu aizsardzības tiesību aktiem

20. EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma 1. panta 3. punktā ir noteikts, ka “persondatiem, ko apstrādā saistībā ar šajā regulā noteiktajām tiesībām un pienākumiem, piemēro Savienības tiesību aktus par persondatu aizsardzību, privātumu un saziņas konfidencialitāti un termināliekārtu integritāti” un ka priekšlikums “neietekmē Savienības tiesību aktu par persondatu aizsardzību, jo īpaši Regulas (ES) 2016/679 un Direktīvas 2002/58/EK piemērojamību, tostarp uzraudzības iestāžu pilnvaras un kompetenci”. Turklāt tajā pašā noteikumā ir noteikts, ka “ciktāl tas attiecas uz šīs regulas II nodaļā noteiktajām tiesībām, un ja lietotāji ir persondatu subjekti, uz kuriem attiecas minētajā nodaļā noteiktās tiesības un pienākumi, šīs regulas noteikumi papildina datu pārnesamības tiesības saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 20. pantu”.
21. EDAK un EDAU ļoti atzinīgi vērtē priekšlikuma 1. panta 3. punkta mērķi nodrošināt, ka netiek ietekmēta vai apdraudēta spēkā esošo datu aizsardzības noteikumu un principu piemērošana. EDAK savā paziņojumā par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju⁹ aicināja Komisiju nodrošināt juridisko noteiktību un saskaņotību ar spēkā esošo datu aizsardzības regulējumu. EDAK jo īpaši mudināja Komisiju nodrošināt, ka datu aizsardzības noteikumi un principi prevalē ikreiz, kad tiek apstrādāti persondati.
22. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē to, ka Datu pārvaldības akta (“DPA”) kompromisa tekstā gan tā apsvērumos, gan normatīvajā daļā ir skaidri noteikts, ka pretrunu gadījumā starp DPA noteikumiem un Savienības tiesību aktiem vai valsts tiesību aktiem par persondatu aizsardzību, kas pieņemti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, priekšroka būtu dodama pēdējiem minētajiem¹⁰.
23. EDAK un EDAU stingri iesaka grozīt priekšlikuma 1. panta 3. punktu, lai to saskaņotu ar DPA formulējumu, lai uzlabotu saskaņotību starp priekšlikumu, DPA un spēkā esošajiem tiesību aktiem par personas datu aizsardzību. EDAK un EDAU uzskata, ka 1. panta 3. punktā un 30. apsvērumā būtu jāiekļauj atsauce uz Regulu (ES) 2018/1725¹¹.

---

⁸ Skatīt jo īpaši atzinuma 22. punktu un 8. zemsvītras piezīmi.

⁹ EDAK paziņojums par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju, 2021. gada 18. novembris.

¹⁰ 1. panta 2.a punkts un 3.a apsvēruma regulas projektā par Eiropas datu pārvaldību (Datu pārvaldības akts) — teksts vēl jāpārskata, 2021. gada decembris, pieejams vietnē <https://www.consilium.europa.eu/en/press-press-releases/2021/11/30/promoting-data-sharing-presidency-reaches-deal-with-parliament-on-data-governance-act/>

¹¹ Lai gan priekšlikuma 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir norādīts, ka šo regulu piemēro “*publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām vai struktūrām, kas pieprasa datu turētājiem darīt pieejamus datus, ja ir ārkārtēja vajadzība pēc šiem datiem, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs, un datu*

24. EDAK un EDAU uzskata, ka šis nepārprotamais paziņojums ir nepieciešams, ņemot vērā struktūrvienības, kuras var gūt labumu no tiesībām piekļūt datiem, kas ģenerēti, izmantojot produktus vai saistītos pakalpojumus, un tos izmantot un kopīgot. Priekšlikumā šīs tiesības ir piešķirtas “lietotājam”, kas ir definēts kā “fiziska vai juridiska persona, kurai pieder, kura nomā vai iznomā produktu vai saņem [pakalpojumu]”¹². 18. apsvērumā precizēts, ka lietotājs varētu būt uzņēmums vai patērētājs, kas ir iegādājies, nomājis vai iznomājis produktu. Tādējādi tiesības piekļūt datiem, tos izmantot un kopīgot praksē, visticamāk, tiks attiecinātas arī uz citām struktūrvienībām, kas nav datu subjekts, tostarp uzņēmumiem, atkarībā no juridiskā nosaukuma, saskaņā ar kuru produkts tiek izmantots¹³.
25. EDAK un EDAU atzīst, ka struktūrvienībām, kas nav datu subjekts, var būt likumīgs iemesls piekļūt datiem, kuri ģenerēti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu. Tajā pašā laikā EDAK un EDAU uzskata, ka pastāv arī būtisks risks, ka tiesības piekļūt datiem, kas ģenerēti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu, kopīgot vai izmantot tos varētu izmantot, lai nepamatoti aizskartu datu subjektu tiesības un brīvības. Piemēram, darba devējs, kas ir iegādājies virtuālus balss asistentus un darījis tos pieejamus saviem darbiniekiem, varētu izmantot piekļuves tiesības, lai piekļūtu viņu meklēšanas vēsturei.
26. Lai ierobežotu priekšlikuma interpretācijas vai īstenošanas riskus, kas varētu ietekmēt vai apdraudēt spēkā esošo datu aizsardzības tiesību aktu piemērošanu, EDAK un EDAU aicina likumdevēju stiprināt 1. panta 3. punkta formulējumu, skaidri norādot, ka gadījumā, ja ir pretrunas ar priekšlikumu, ciktāl tas attiecas uz persondatu apstrādi, “**priekšroka dodama**” datu aizsardzības tiesību aktiem.
27. Visbeidzot, EDAK un EDAK arī iesaka priekšlikuma 3., 4., 5., 6. un 8. pantā **skaidri nošķirt** datu subjektu tiesības piekļūt datiem, kas ģenerēti, paši izmantojot produktus vai saistītos pakalpojumus, un tos izmantot, un citu dalībnieku iespējamās tiesības vai pienākumus. Lietotāju, kas nav datu subjekti, piekļuvei personas datiem un to kopīgošanai vajadzētu **būt iespējamai tikai tad**, ja visi piemērojamie datu aizsardzības principi un noteikumi pieļauj šādu persondatu apstrādi¹⁴.
28. Piemēram, EDAK un EDAU atzinīgi vērtētu apsvērumu, kurā būtu noteikts, ka saskaņā ar VDAR līguma izpilde var būt juridisks pamats persondatu apstrādei tikai tad, ja datu subjekts ir puse vai ja pirms līguma noslēgšanas tiek veikti pasākumi pēc datu subjekta pieprasījuma. Turklāt šajā apsvērumā būtu arī jānorāda, ka prasība par “nepieciešamību” nav izpildīta, vienkārši iekļaujot līguma klauzulu, kas

---

turētājiem, kas šos datus sniedz, atbildot uz šādu pieprasījumu” (t. i., ESI, kas iesniedz pieprasījumu saskaņā ar V nodaļu), tā neizslēdz ESI no jēdziena “lietotājs” vai jēdziena “saņēmējs”. Jebkurā gadījumā jebkuram ESI pieprasījumam būtu jāatbilst arī ESDAR (papildus V nodaļā izklāstītajām prasībām).

¹² Priekšlikuma 2. panta 5. punktā ir atsauce uz “pakalpojumiem”, bet tas būtu jālabo, norādot vienskaitlī — “pakalpojums”.

¹³ Skatīt arī priekšlikuma 18. apsvērumu.

¹⁴ Ciktāl tas attiecas uz persondatiem, ir jāprecizē uzlaboto tiesību uz datu pārsesamību būtība:

ja uzņēmums šīs tiesības izmanto, tas būtu saistīts ar ražotāja / datu turētāja komerciālo pienākumu nodrošināt uzņēmumiem piekļuvi datiem, ievērojot visus VDAR nosacījumus un ierobežojumus, nevis “tiesībām” pārnest un apstrādāt persondatus.

paredz apstrādi. Pārzinim būtu jāspēj pierādīt, ka ar datu subjektu noslēgtā konkrētā līguma priekšmets faktiski nav izpildāms, ja nenotiek attiecīgo persondatu konkrēta apstrāde¹⁵.

3.3 Priekšlikuma mijiedarbība ar DTA un DPA

29. EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma mērķis ir **papildināt**¹⁶ Priekšlikumu par **Digitālo tirgu aktu** (DTA)¹⁷ un DPA¹⁸.
30. EDAK un EDAU norāda, ka saskaņā ar Priekšlikumu **uzņēmumi, kas iecelti par vārtziņiem saskaņā ar DTA, nav trešās personas**, kas tiesīgas izmantot datu kopīgošanu¹⁹.
31. EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikumā **nav precizēta mijiedarbība ar dažiem DTA galvenajiem noteikumiem**, kas saistīti ar datu kopīgošanu, jo īpaši ar DTA 6. panta 1. punkta h) apakšpunktu²⁰ un 6. panta 1. punkta i) apakšpunktu²¹. Šajā sakarā EDAK un EDAU iesaka saskaņot priekšlikumu ar DTA galīgo tekstu, par ko vienojušies likumdevēji.
32. EDAK un EDAU jo īpaši uzskata, ka daži ierobežojumi attiecībā uz **datu veidiem, kas jādara pieejami**, piemēram, vaicājumu, klikšķu un skatījumu dati (no tiešsaistes meklējumiem), kas minēti DTA 6. panta 1. punkta j) apakšpunktā un kas jādara pieejami anonimizētā veidā²², *mutatis mutandis* būtu jāpiemēro arī attiecībā uz datu kopīgošanu saistībā ar vaicājumiem, kas veikti virtuālajiem asistentiem.
33. Ņemot vērā DPA, EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikumā ir iekļauta **atšķirīga definīcija** terminam “datu turētājs”²³ nekā tā, kas atrodama DPA, kas var radīt juridisku nenoteiktību. Turklāt priekšlikumā būtu jāprecizē “datu turētāja” definīcija²⁴.

---

¹⁵ EDAK 2/2019 Pamatnostādnes par personas datu apstrādi saskaņā ar VDAR 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu par tiešsaistes pakalpojumu sniegšanu datu subjektiem, versija 2.0, kas pieņemtas 2019. gada 8. oktobrī.

¹⁶ Priekšlikuma paskaidrojuma raksts, 4. un 5. lpp.

¹⁷ COM(2020) 842 *final*.

¹⁸ [COM\(2020\) 767 final](#).

¹⁹ Priekšlikuma 5. panta 2. punkts.

EDAK un EDAU arī atzīmē, ka no paplašināto tiesību uz datu pārnēsāmību piemērošanas jomas ir izslēgti dati, kas ģenerēti, izmantojot produktus vai saistītos pakalpojumus, kurus sniedz mikrouzņēmumi vai mazie uzņēmumi saskaņā ar 7. panta 1. punktu.

²⁰ DTA priekšlikuma 6. panta 1. punkta h) apakšpunkts, saskaņā ar kuru vārtziņiem cita starpā būtu jānodrošina galalietotājiem rīki, lai atvieglotu datu pārnēsāšanas īstenošanu saskaņā ar VDAR, tostarp nodrošinot nepārtrauktu un reāllaika piekļuvi. Piezīme: dokumenta sagatavošanas brīdī, t. i., 2022. gada 1. aprīlī, vēl nav publiski pieejama neviena kompromisa teksta kopija (pretēji DTA).

²¹ DTA priekšlikuma 6. panta 1. punkta i) apakšpunkts, saskaņā ar kuru vārtziņiem būtu jānodrošina nepārtraukta un reāllaika piekļuve apkopotiem vai neapkopotiem datiem un to izmantošana tikai tad, ja tie ir tieši saistīti ar galalietotāja veiktu izmantošanu attiecībā uz produktiem vai pakalpojumiem, ko attiecīgais komerciālais lietotājs piedāvā, izmantojot attiecīgo platformas pamatpakalpojumu, un ja galalietotājs izvēlas šādu kopīgošanu ar piekrišanu VDAR nozīmē.

²² Skatīt arī EDAU Atzinumu 2/2021 par Digitālo tirgu akta priekšlikumu, 2021. gada 10. februāris, 32. punkts, 12. lpp., “vārtzinim jāspēj pierādīt, ka anonimizēti vaicājumu, klikšķu un skatījumu dati ir pienācīgi testēti pret iespējamām reidentifikācijas riskiem”.

²³ Priekšlikumā ir iekļauta “datu turētāja” definīcija saskaņā ar 2. panta 6. punktu; priekšlikumā par DPA — saskaņā ar 2. panta 5. punktu.

²⁴ Varētu būt jāprecizē formulējuma “kontrolējot produkta un ar to saistīto pakalpojumu tehnisko dizainu” nozīme.

34. EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikuma normatīvajā daļā būtu sīkāk jāprecizē, vai un ar kādiem nosacījumiem “datu saņēmējs”²⁵ var būt **“datu kopīgošanas pakalpojumu sniedzējs”**²⁶ (vai “datu starpniecības pakalpojumu sniedzējs”²⁷), kā minēts DPA. 35. apsvērums attiecas uz gadījumu, kad trešā persona ir datu starpniecības pakalpojumu sniedzējs DPA nozīmē, un tajā ir arī precizēts, ka **šajā gadījumā piemēro DPA paredzētos datu subjekta aizsardzības pasākumus**. Tomēr priekšlikuma 35. apsvēruma būtība neatbilst noteikumam priekšlikuma normatīvajā daļā. EDAK un EDAU iesaka **precizēt DPA iekļautos īpašos aizsardzības pasākumus** datu subjektiem, kas būtu piemērojami datu apmaiņai no datu turētājiem trešām personām kā starpniekiem saskaņā ar priekšlikumu. Turklāt saskaņā ar 3.2. iedaļā izteiktajām piezīmēm priekšlikumā būtu jāprecizē, ka šie aizsardzības pasākumi **papildina** VDAR, kā arī E-privātuma direktīvā²⁸ noteiktos aizsardzības pasākumus, un jo īpaši saskaņā ar šo direktīvu — prasību par galalietotāja piekrišanu trešās personas veiktai datu apstrādei.

3.4 Vispārīgi noteikumi (priekšlikuma I nodaļa)

3.4.1 1. pants. Priekšmets un darbības joma

35. EDAK un EDAU norāda, ka, tā kā priekšlikuma 1. panta 1. punktā tiek izmantoti ļoti plaši jēdzieni, piemēram, “produkts” un “saistīti pakalpojumi”, darbības joma ir arī ļoti plaša un būtu labāk to paskaidrot sīkāk²⁹.
36. Priekšlikuma 1. panta 4. punktā noteikts, ka tas neskar Savienības un valstu tiesību aktus, kuros paredzēta datu kopīgošana, piekļuve tiem un to izmantošana, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, tostarp Regulu (ES) 2021/784 un [priekšlikumus par e-pierādījumiem [COM(2018) 225 un 226], kā arī neietekmē attiecīgos Direktīvas (ES) 2015/849 un Regulas (ES) 2015/847 noteikumus. Visbeidzot, priekšlikums neietekmē arī dalībvalstu kompetenci attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar sabiedrisko drošību, aizsardzību, valsts drošību, muitu un nodokļu administrāciju un iedzīvotāju veselību un drošību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.
37. Tomēr nav skaidrs, vai priekšlikuma 1. panta 4. punktam ir kāda būtiska mijiedarbība ar šīm regulām un šo direktīvu. Norādīt, ka priekšlikums neietekmē šos tiesību aktus, nenozīmē, ka saskaņā ar priekšlikumu veiktās datu apstrādes darbības nevar izmantot šo tiesību aktu mērķiem. EDAK un EDAU iesaka sīkāk precizēt iespējamo mijiedarbību ar iepriekš minēto tiesisko regulējumu³⁰.

3.4.2 2. pants. Definīcijas

38. “Datu” definīcija saskaņā ar priekšlikuma 2. panta 1. punktu atkarībā no attiecīgo datu būtības varētu ietvert arī persondatus, kas nozīmē, ka līdztekus VDAR var piemērot priekšlikuma noteikumus. Termins

---

²⁵ Kā noteikts priekšlikuma 2. panta 7. punktā.

²⁶ “datu starpniecības pakalpojumu sniedzēji” Padomes kompromisa tekstā, *LIMITE*, 2021. gada 10. decembris [jāpārbauda, jāatjaunina, ti klīdz/ja ir pieejama publiska versija]

²⁷ Skatīt Datu pārvaldības akta (DPA) priekšlikuma 9. pantu.

²⁸ E-privātuma direktīva — 5. panta 3. punkts.

²⁹ Skatīt WP29 atzinumu Nr. 8/2014 par jaunākajām norisēm lietu internetā, kas pieņemts 2014. gada 16. septembrī.

³⁰ Skatīt arī 3.7. iedaļu Atzinumā par publiskā sektora struktūru un Savienības iestāžu, aģentūru vai struktūru piekļuvi datiem un to izmantošanu saskaņā ar priekšlikuma V nodaļu.

“dati” priekšlikumā ir lietots bez izšķirības, lai apzīmētu persondatus un nepersondatus, un tas var radīt neskaidrības. Piemēram, 24. apsvērumā minētā atsauce uz iespēju datu turētājiem izmantot lietotāja ģenerētos datus, pamatojoties uz līgumisku vienošanos, neprecizē, uz kāda veida datiem tas attiecas. Ja šis piemērs attiecas arī uz persondatiem, tas ir nepilnīgs attiecībā uz pienākumiem, kas pārziņiem ir saskaņā ar VДАР, un tāpēc tos var viegli interpretēt nepareizi.

39. Tāpēc EDAK un EDAU iesaka abiem likumdevējiem papildināt priekšlikuma 2. pantu ar “persondatu” (kā definēts VДАР) un “nepersondatu” definīciju. Līdzīgā veidā EDAK un EDAU iesaka priekšlikuma 2. pantā pievienot “datu subjekta” un “piekrišanas” definīcijas, jo šie termini bieži tiek izmantoti priekšlikumā un apsvērumos. Priekšlikuma 2. panta 5. punktā “lietotājs” ir definēts kā fiziska vai juridiska persona, kam pieder, kas nomā vai iznomā produktu vai saņem pakalpojumu. Skaidrības labad un lai panāktu personu efektīvu pilnvarošanu attiecībā uz viņu persondatiem, EDAK un EDAU iesaka šai definīcijai pievienot “un datu subjektu” (un iekļaut datu subjekta definīciju ar tādu pašu nozīmi kā VДАР), kā arī skaidri nošķirt situācijas, kad lietotājs ir datu subjekts, no situācijas, kad lietotājs nav datu subjekts.

3.5 Datu kopīgošana starp uzņēmumiem un patērētājiem un uzņēmumiem (priekšlikuma II nodaļa)

40. Priekšlikuma II nodaļa attiecas uz datiem, kas iegūti, izmantojot produktus vai saistītus pakalpojumus. Priekšlikumā “produkts” ir definēts kā *“materiāls, pārvietojams priekšmets [...], kas iegūst, ģenerē vai vāc datus par tā izmantošanu vai vidi un kas spēj paziņot datus, izmantojot publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu, un kura galvenā funkcija nav datu glabāšana un apstrāde”*. Savukārt “saistīts pakalpojums” ir definēts kā *“digitāls pakalpojums, tostarp programmatūra, kas ir iestrādāta produktā vai ir ar to savstarpēji saistīta tādā veidā, ka tā neesamība liegtu produktam veikt kādu no tā funkcijām”*. Turklāt priekšlikuma 7. panta 2. punktā ir precizēts, ka gadījumos, kad priekšlikums attiecas uz produktiem vai saistītiem pakalpojumiem, ar šādu atsauci saprot arī virtuālos palīgus³¹, ciktāl tos izmanto, lai piekļūtu produktam vai saistītam pakalpojumam vai kontrolētu to.
41. EDAK un EDAU uzskata, ka produkta definīcija daļēji pārklājas ar jēdzienu **“gala iekārtas”**³² E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta nozīmē. E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punktā ir prasīta abonenta vai lietotāja piekrišana pirms informācijas uzglabāšanas vai piekļuves iegūšanas jau uzglabātai informācijai abonenta vai galalietotāja gala iekārtā, ja vien šāda glabāšana vai piekļuve nav noteikti nepieciešama, lai informācijas sabiedrības pakalpojumu sniedzējs varētu sniegt abonenta vai lietotāja skaidri pieprasīto pakalpojumu. Turklāt visām persondatu apstrādes darbībām pēc šīm

³¹ 2. panta 4. punktā ir sniegta virtuālā palīga definīcija.

³² Saskaņā ar 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu Komisijas 2008. gada 20. jūnija Direktīvā 2008/63/EK par konkurenci telekomunikāciju termināliekārtu tirgos “termināliekārtas” ietver *“iekārtas, kas tieši vai netieši savienotas ar publiskā telekomunikāciju tīkla saskarni, lai nosūtītu, apstrādātu vai saņemtu informāciju [...]*.

Skatīt arī EDAK Pamatnostādnes 02/2021 par virtuālajiem balss asistentiem, 2.0 versija, kas pieņemtas 2021. gada 7. jūlijā, 25. punktu: *“Saskaņā ar “gala iekārtas” definīciju gala iekārtu piemēri ir viedtālruni, viedtelevizori un līdzīgas lietu interneta ierīces. Pat ja virtuālie balss asistenti paši par sevi ir programmatūras pakalpojumi, tie vienmēr darbojas ar fiziskas ierīces, piemēram, viedtālruni vai viedtelevizoru, starpniecību. Virtuālie balss asistenti izmanto elektronisko sakaru tīklus, lai piekļūtu šīm fiziskajām ierīcēm, kas ir “gala iekārtas” E-privātuma direktīvas nozīmē. Līdz ar to E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta noteikumi ir piemērojami ikreiz, kad virtuālie balss asistenti glabā informāciju vai piekļūst informācijai ar to saistītā fiziskajā ierīcē”*.

apstrādes darbībām, tostarp tādu persondatu apstrādei, kas iegūti, piekļūstot informācijai gala iekārtā, arī ir jābūt juridiskam pamatam saskaņā ar VDAR 6. pantu, lai tas būtu likumīgs³³.

42. EDAK un EDAU pozitīvi vērtē priekšlikuma 15. apsvērumā sniegto skaidrojumu, kurā skaidri norādīts, ka priekšlikums neattiektos uz tādiem produktiem kā personālie datori, serveri, planšetdatori un viedtālruni, kameras, tīmekļkameras, skaņas ierakstīšanas sistēmas un teksta skeneri. Tomēr EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikuma 2. panta 2. punktā “produkts” ir definēts tādā (plašā) nozīmē, ka šādas ierīces faktiski varētu ietilpt priekšlikuma normatīvajā daļā iekļautās definīcijas darbības jomā. Tāpēc EDAK un EDAU uzskata, ka ir jāgroza “produkta” definīcija, lai arī priekšlikuma normatīvajā daļā skaidri izslēgtu tādus produktus kā personālie datori, serveri, planšetdatori un viedtālruni, kameras, tīmekļkameras, skaņas ierakstīšanas sistēmas un teksta skeneri³⁴.
43. EDAK un EDAU pozitīvi vērtē to, ka priekšlikuma 4. panta 5. punktā ir noteikts, ka gadījumos, kad lietotājs nav datu subjekts, jebkādos persondatus, kas ģenerēti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu, datu turētājs dara pieejamus lietotājam tikai tad, ja ir spēkā esošs juridiskais pamats saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 6. panta 1. punktu un attiecīgā gadījumā ir izpildīti Regulas (ES) 2016/679 9. panta nosacījumi. Tā kā priekšlikumā tiesības piekļūt datiem, kas ģenerēti, izmantojot produktus vai saistītus pakalpojumus, un tos izmantot ir piešķirtas “lietotājiem” (kas ietver struktūrvienības, kuras nav datu subjekti), EDAK un EDAU uzskata, ka šāds precizējums ir svarīgs aizsardzības pasākums. Tā kā persondatu apstrādes likumību reglamentē VDAR 6. pants kopumā, **EDAK un EDAU tomēr iesaka priekšlikuma 4. panta 5. punktā atsauci uz VDAR 6. panta 1. punktu aizstāt ar atsauci uz VDAR 6. pantu kopumā un vispārīgāk uz visiem datu aizsardzības tiesību aktos paredzētajiem noteikumu nosacījumiem.** Turklāt, tā kā piekļuve datiem, kas ģenerēti, izmantojot produktus vai saistītus pakalpojumus, var ietvert arī piekļuvi informācijai, kura tiek glabāta abonenta vai lietotāja gala iekārtā, EDAK un EDAU iesaka precizēt, ka datu turētājs lietotājam dara pieejamus datus tikai ar nosacījumu, ka ir izpildīti **E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta** nosacījumi.
44. EDAK un EDAU atgādina, ka gadījumos, kad ir vajadzīga piekrišana saskaņā ar E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punktu, piekrišana saskaņā ar VDAR 6. pantu, visticamāk, būtu piemērots juridiskais pamats jebkādi persondatu apstrādei pēc informācijas glabāšanas vai piekļuves informācijai, kas jau tiek glabāta abonenta vai lietotāja gala iekārtā³⁵.
45. Līdzīgi apsvērumi attiecas uz datu sniegšanu trešām personām pēc komerciālā lietotāja pieprasījuma saskaņā ar priekšlikuma 5. panta 6. punktu. Turklāt EDAK un EDAU iesaka vēl vairāk saskaņot 5. panta 6. punkta formulējumu ar priekšlikuma 4. panta 5. punktu, nosakot, ka datus, kas ģenerēti, izmantojot produktu vai saistītu pakalpojumu, “datu turētājs dara pieejamus trešai personai” tikai tad, ja ir izpildīti visi datu aizsardzības tiesību aktos paredzētie nosacījumi un noteikumi, jo īpaši, ja ir spēkā esošs

---

³³ Skatīt EDAK Pamatnostādnes 1/2020 par personas datu apstrādi satīklotu transportlīdzekļu un ar mobilitāti saistītu lietojumprogrammu kontekstā, 41. punktā līdzīgu pamatojumu attiecībā uz satīklotiem transportlīdzekļiem (“EDAK pamatnostādnes 1/2020”). Skatīt arī EDAK Atzinumu 5/2019 par E-privātuma direktīvas un VDAR mijiedarbību, jo īpaši attiecībā uz datu aizsardzības iestāžu kompetenci, uzdevumiem un pilnvarām.

³⁴ EDAK un EDAU vēlas uzsvērt, ka konstatējums, ka “produkta” definīcija priekšlikumā daļēji pārklājas ar “termināliekārtas” definīciju E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta nozīmē, nebūtu jāsaprot kā ieteikums pārskatīt “produkta” definīciju, lai to saskaņotu ar “gala iekārtas” definīciju.

³⁵ Skatīt EDAK Pamatnostādņu 1/2020 par personas datu apstrādi satīklotu transportlīdzekļu un ar mobilitāti saistītu lietojumprogrammu kontekstā, 27. punktu.

juridiskais pamats saskaņā ar 6. pantu un attiecīgā gadījumā ir izpildīti VDAR 9. panta un E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta nosacījumi.

46. Rezultātā EDAK un EDAU uzsver, ka ir jānodrošina, lai **lietotājiem, kas nav datu subjekti, piekļuve persondatiem, to izmantošana un kopīgošana notiktu, pilnībā ievērojot visus VDAR un e-privātuma pienākumus**, tostarp informējot datu subjektus par pārziņu piekļuvi viņu persondatiem un atvieglojot datu subjektu tiesību īstenošanu pārziņiem.
47. Ņemot vērā jo īpaši priekšlikuma **3. panta 1. punktu** un 4. panta 1. punktu, EDAK un EDAU uzskata, ka, lai veicinātu **datu minimizēšanu**, produkti būtu jāizstrādā tā, lai **datu subjektiem** (neatkarīgi no to juridiskā nosaukuma uz ierīces) tiktu piedāvāta iespēja **izmantot produktus, uz kuriem attiecas priekšlikums, jo īpaši ķermeņu interneta ("loB") vai lietu interneta ("IoT") ierīces anonīmi** vai iespējami mazāk aizskarošā veidā. Datu turētājiem būtu arī pēc iespējas jāierobežo to datu apjoms, ko atstāj ierīce (piemēram, anonimizējot datus).³⁶ Priekšlikumā būtu skaidri jāprecizē šis aspekts, lai stiprinātu datu subjektu kontroli pār saviem persondatiem. Priekšlikuma **3. panta 2. punkta a) apakšpunkts**, kas attiecas uz pienākumu sniegt lietotājam informāciju par to datu veidu un apjomu, kurus varētu radīt produkta lietošana, nebūtu jāinterpretē kā tāds, kas nelabvēlīgi ietekmē VDAR datu minimizēšanas principu. Visbeidzot, EDAK un EDAU norāda, ka 3. pantā būtu skaidri jānorāda, kurai(-ām) struktūrvienībai(-ām) ir jāpilda priekšlikuma 3. panta 1. punktā un 3. panta 2. punktā uzskaitītie pienākumi. Juridiskās noteiktības labad EDAK un EDAU iesaka skaidri norādīt, kura(-s) struktūrvienība/struktūrvienības atbild par katru no uzskaitītajiem pienākumiem.
48. EDAK un EDAU norāda, ka **ierobežojumu attiecībā uz ierakstu glabāšanu** par darījumdarbības piekļuvi datiem saskaņā ar priekšlikuma **4. panta 2. punktu** un attiecībā uz trešo personu piekļuvi datiem saskaņā ar **5. panta 3. punktu** nevajadzētu interpretēt kā tādu, kas nelabvēlīgi ietekmē VDAR pienākumus attiecībā uz persondatu drošību un pārskatatbildību. Šajos noteikumos būtu skaidri jānorāda šis svarīgais aspekts.
49. EDAK un EDAU arī norāda, ka saskaņā ar priekšlikuma **5. panta 9. punktu**³⁷ lietotāja tiesības kopīgot datus ar trešām personām **"neietekmē citu personu tiesības uz datu aizsardzību"**. Šajā sakarā EDAK un EDAU uzsver, ka ir jāprecizē šā noteikuma **darbības joma** un nozīme. Turklāt, lai nodrošinātu **konsekvenci** ar VDAR 20. pantā paredzētajām datu subjektu tiesībām, ko papildināt ir priekšlikuma mērķis, EDAK un EDAU iesaka apsvērumā atsaukties uz kritērijiem, pēc kuriem EDAK pamatnostādnes par datu pārnesamību **līdzsvaro** tiesības uz pārnesamību un **bažas par datu aizsardzību saistībā ar citām personām**³⁸.
50. Priekšlikuma **6. pantā** ir noteikts, ka trešās personas apstrādā datus, kas tām darīti pieejami saskaņā ar 5. pantu, tikai tiem mērķiem un nosacījumiem, par kuriem panākta vienošanās ar lietotāju, un ievērojot datu subjekta tiesības, ciktāl tie attiecas uz persondatiem, un dzēš datus, kad tie vairs nav vajadzīgi mērķim, par ko panākta vienošanās. Turklāt 6. panta 2. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka trešā persona neizmanto datus datu subjektu profilēšanai, ja vien nav nepieciešams sniegt lietotāja pieprasīto pakalpojumu. Ņemot vērā scenāriju, ka lietotājs ir struktūrvienība, kas nav datu subjekts, EDAK un EDAU atgādina, ka ir svarīgi nodrošināt, ka **jebkāda turpmāka persondatu apstrāde atbilst**

³⁶ Skatīt WP29 Atzinumu Nr.8/2014 par jaunākajām norisēm lietu internetā, kas pieņemts 2014. gada 16. septembrī.

³⁷ Priekšlikuma 4. pantā būtu jāiekļauj līdzīgs noteikums, ņemot vērā 4. panta 1. punktu.

³⁸ Skatīt WP29 (apstiprinājusi EDAK) Pamatnostādnes par tiesībām uz datu pārnesamību, 11.-12. lpp.

VDAR 6. panta 4. punktam un, īpaši ņemot vērā profilēšanas scenāriju, attiecīgajiem pienākumiem, kas paredzēti VDAR 22. pantā, ja piemērojams. Ja apstrādā īpašu kategoriju persondatus (piemēram, datus par veselību vai dzimumdzīvi), principā būs vajadzīga datu subjekta nepārprotama piekrišana, ja vien nevar atsaukties uz citu izņēmumu no VDAR 9. pantā noteiktā aizlieguma. Ja piemēro E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punktu, dati būtu jāapstrādā tikai ar abonenta vai lietotāja piekrišanu, ja vien tas nav noteikti nepieciešams, lai sniegtu informācijas sabiedrības pakalpojumu, ko nepārprotami pieprasījis abonents vai lietotājs³⁹.

51. Juridiskās noteiktības labad un lai izvairītos no iespējamās interpretācijas, saskaņā ar kuru attiecīgie datu aizsardzības noteikumi saistībā ar trešo personu pienākumiem apstrādāt persondatus saskaņā ar priekšlikuma 6. panta 1. punktu ir tikai tie noteikumi, kas attiecas uz datu subjektu tiesībām (VDAR III nodaļa), kā ieteikts arī atzinuma 43. un 45. punktā, EDAK un EDAU iesaka papildināt 6. panta 1. punkta formulējumu, atsaucoties uz VDAR “un ievērojot datu subjekta tiesības, ciktāl tas attiecas uz personas datiem”, aizstājot to ar šādu: “un ja ir ievēroti visi datu aizsardzības tiesību aktos paredzētie nosacījumi un noteikumi, jo īpaši, ja ir spēkā esošs juridiskais pamats saskaņā ar 6. pantu un attiecīgā gadījumā ir izpildīti VDAR 9. panta un E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta nosacījumi, un uz tiem attiecas datu subjekta tiesības attiecībā uz persondatiem.”
52. Attiecībā uz 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu EDAK un EDAU atzinīgi vērtē aizliegumu trešai personai jebkādā veidā piespiest, maldināt vai manipulēt ar lietotāju⁴⁰. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē arī atsauci uz tā dēvētajiem “tumšajiem modeļiem” priekšlikuma 34. apsvērumā. EDAK un EDAU tomēr norāda, ka faktori, kas var ietekmēt lēmumu pieņemšanu, var atšķirties atkarībā no tā, vai lietotājs ir arī datu subjekts. **Tāpēc EDAK un EDAU iesaka skaidri noteikt, ka priekšlikuma 6. panta 2. punkta a) apakšpunkts aizliedz jebkāda veida piespiešanu, maldināšanu vai manipulēšanu ar datu subjektiem** (neatkarīgi no tā, vai lietotājs ir arī datu subjekts).
53. Līdzīgi apsvērumi attiecas arī uz priekšlikuma 6. panta 2. punkta b) apakšpunktu — trešai personai nebūtu jāļauj izmantot saņemtos datus fizisku personu profilēšanai, ja vien nav nepieciešams sniegt datu subjekta pieprasīto pakalpojumu. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikumā nav definēts “pakalpojums”, ko sniedz trešā persona, kā to pieprasa lietotājs (kas var būt struktūrvienība, kura nav datu subjekts). Līdz ar to ir iespējams, ka šādi “pakalpojumi” varētu radīt nopietnu iejaukšanos indivīdu tiesībās un brīvībās vai citādi būtiski ietekmēt attiecīgās personas.
54. Tāpēc EDAK un EDAU iesaka priekšlikumā iekļaut skaidrus ierobežojumus vai ierobežojumus attiecībā uz tādu persondatu izmantošanu, kas ģenerēti, jebkurai struktūrvienībai, kas nav datu subjekts (kā “lietotājs”, “datu turētājs” vai “trešā persona”), izmantojot produktu vai pakalpojumu, jo īpaši gadījumos, kad attiecīgie dati, visticamāk, ļaus izdarīt precīzus secinājumus par viņu privāto dzīvi vai citādi radītu augstu risku attiecīgo personu tiesībām un brīvībām.
55. Jo īpaši EDAU un EDAK iesaka ieviest ierobežojumus attiecībā uz tādu persondatu izmantošanu, kas iegūti, izmantojot produktu vai saistītus pakalpojumus tiešās tirgvedības vai reklāmas, darbinieku uzraudzības, kredītvērtēšanas nolūkā vai lai noteiktu atbilstību veselības apdrošināšanai, lai aprēķinātu vai mainītu apdrošināšanas prēmijas. Šis ieteikums neskar nekādus turpmākus

---

³⁹ Skatīt arī EDAK Pamatnostādņu par persondatu apstrādi satīklotu transportlīdzekļu un ar mobilitāti saistītu lietotņu kontekstā, 2.0 versija, kas pieņemtas 2021. gada 9. martā, 15. punktu.

⁴⁰ Kā norādīts 34. apsvērumā, atsaucoties uz tā dēvētajiem “tumšajiem modeļiem”.

ierobežojumus, kas varētu būt piemēroti, piemēram, lai aizsargātu neaizsargātas personas, jo īpaši nepilngadīgos, vai noteiktu kategoriju datu (piemēram, datu par medicīniskas ierīces izmantošanu) īpaši sensitīvā rakstura dēļ un Savienības tiesību aktos par datu aizsardzību piedāvāto aizsardzību.

56. Turklāt EDAK un EDAU kā vispārēju principu atgādina, ka arī uz trešo personu kā pārzini attiecas datu minimizēšanas princips un ka, kad vien iespējams, jāizmanto anonimizācijas metodes. Datu minimizēšanas principa ievērošana ir īpaši svarīga attiecībā uz datiem, kas spēj atklāt intīmus personas privātās dzīves aspektus⁴¹.

3.6 Datu turētāju, kam ir juridisks pienākums darīt pieejamus datus, pienākumi un noteikumi, kuri saistīti ar piekļuvi datiem un to izmantošanu uzņēmumu starpā (priekšlikuma III un IV nodaļa)

57. III nodaļā ir aplūkoti nosacījumi, tostarp kompensācija, saskaņā ar kuriem datus dara pieejamus, ja datu turētājam ir pienākums datus darīt pieejamus datu saņēmējam saskaņā ar II nodaļu vai citiem Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem.
58. Šajā sakarā priekšlikuma 8. pantā nav paredzēta datu subjekta loma vai atsauce uz to, jo datu kopīgošanas noteikumi ir jānosaka, vienojoties datu turētājam un datu saņēmējam. Patiešām, gadījumos, kad lietotājs ir struktūrvienība, kas nav datu subjekts, tas nav daļa no līguma saskaņā ar priekšlikumu. Tas var nopietni apdraudēt datu aizsardzības tiesību efektivitāti. Papildu riski šajā kontekstā var izrietēt no starpniecības pakalpojumiem un datu starpniecības pakalpojumiem, kas varētu saistīt tādus datus, kurus sākotnēji var uzskatīt par nepersondatiem, ar konkrētiem datu subjektiem⁴².
59. Jebkurā gadījumā EDAK un EDAU uzsver, ka LESD 16. panta 1. punktā un Hartas 8. pantā nostiprinātās tiesības uz persondatu aizsardzību kā tiesības, kas saistītas ar katru fizisko personu, ir neatņemamas un no tām nevar atteikties ar vienošanos starp datu turētāju un datu saņēmēju⁴³.
60. Saskaņā ar priekšlikuma 8. panta 3. punktu datu turētājs nediskriminē “salīdzināmās datu saņēmēju kategorijas” un saskaņā ar priekšlikuma 8. panta 4. punktu datu turētājs nevar datus ekskluzīvi darīt pieejamus datu saņēmējam. Tomēr šiem pienākumiem nevajadzētu apdraudēt datu subjektu tiesības uz informācijas pašnoteikšanos, saskaņā ar kurām tiem ir tiesības diskriminēt savu persondatu saņēmējus (jo īpaši, ja tie piekrīt apstrādei, piemēram, ja ir piemērojami E-privātuma direktīvas 5. panta 3. punkta nosacījumi vai apstrāde balstās uz piekrišanu saskaņā ar VDAR 6. pantu). Tāpēc EDAK un EDAU aicina izstrādāt formulējumu, kas efektīvi uzlabotu datu turētāju un datu saņēmēju atbilstību VDAR. Jo īpaši EDAK un EDAU iesaka pašā 8. panta tekstā iekļaut 41. apsvērumā sniegto skaidrojumu, saskaņā ar kuru šie pienākumi neskar VDAR.

---

⁴¹ Skatīt EDAK Paziņojumu par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju, kas pieņemts 2021. gada 18. novembrī un kurā uzsvērts, ka “nozīmīgs ir pienākums nodrošināt integrētu datu aizsardzību un datu aizsardzību pēc noklusējuma, kas ir īpaši svarīgi saistībā ar “savienotiem objektiem” (piemēram, lietu internetu un ķermeņu internetu), ņemot vērā būtiskos riskus attiecīgo personu pamattiesībām un brīvībām”.

⁴² Jo vairāk nepersondatu tiek apvienoti ar citu pieejamo informāciju, jo lielāks ir atkārtotas identifikācijas risks datu subjektiem. Skatīt EDAK un EDAU Kopīgo atzinumu 03/2021 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas datu pārvaldību (Datu pārvaldības akts), 16. lpp.

⁴³ Skatīt EDAK Paziņojumu par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju, kas pieņemts 2021. gada 18. novembrī, 6. lpp.

61. Saskaņā ar priekšlikuma 9. pantu jebkurai kompensācijai, ko datu turētājs pieprasa trešām personām, ir jābūt saprātīgai, un MVU tā nedrīkst pārsniegt izmaksas, kas radušās, darot datus pieejamus, ja vien nozaru tiesību aktos nav noteikts citādi.
62. Attiecībā uz priekšlikuma 9. pantu par kompensāciju par datu pieejamības nodrošināšanu EDAK un EDAU stingri iesaka atteikties no jebkādām neskaidrībām attiecībā uz monetārajiem darījumiem, kas saistīti ar persondatu kopīgošanu. Saskaņā ar priekšlikuma 42. apsvērumu tiesības pieprasīt kompensāciju par to, ka dati tiek darīti pieejami trešām personām, *“nav jāsaprot kā maksājumi par pašiem datiem, bet mikrouzņēmumu, mazo vai vidējo uzņēmumu gadījumā — par izmaksām un ieguldījumiem, kas vajadzīgi, lai datus darītu pieejamus”*. Tomēr šis apgalvojums, lasot to kopā ar 46. apsvērumu, šķiet, nozīmē, ka, gluži pretēji, datu kopīgošanas gadījumā starp lieliem uzņēmumiem vai tad, ja datu turētājs ir mazs vai vidējs uzņēmums un datu saņēmējs ir liels uzņēmums, datu turētāja tiesības noteikt *“saprātīgu kompensāciju”*, kas jāizpilda trešām personām, var uzskatīt par stimulu monetizēt persondatus.
63. Šajā sakarā EDAK un EDAU atkārtoti uzsver, ka datu aizsardzība ir pamattiesības, ko garantē Hartas 8. pants, un persondatus nevar uzskatīt par tirgojamu preci.
64. Gadījumos, kad puses nav vienisprātis par datu pieejamības nodrošināšanas noteikumiem, priekšlikumā ir paredzēti alternatīvi veidi, kā risināt strīdus, kas var rasties starp datu turētājiem un datu saņēmējiem. Saskaņā ar priekšlikuma 10. pantu šīs puses var lūgt palīdzību dalībvalstu sertificētām strīdu izšķiršanas struktūrām. Tomēr, ja persondati pēc tādu lietotāju pieprasījuma, **kas nav datu subjekti**, tiek darīti pieejami trešām personām, pēdējie tiktu pilnībā izslēgti no dalības strīdu izšķiršanas procedūrās par viņu persondatu apmaiņu starp datu turētāju un datu saņēmēju. Turklāt, ņemot vērā sarežģīto mijiedarbību un pārklāšanos starp datu subjekta tiesībām saskaņā ar VDAR un priekšlikumā noteiktajām tiesībām un pienākumiem, būtu jāņem vērā, ka pušu lēmums strīdu iesniegt strīdu izšķiršanas struktūrai var ietekmēt datu subjekta tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei.
65. Kopumā EDAK un EDAU stingri iesaka skaidri norādīt, ka strīdu izšķiršana saskaņā ar 10. pantu neskar datu subjekta tiesības un pārziņu apstrādātāja pienākumus, kas noteikti VDAR. Turklāt 10. panta 5. un 9. punkts ir jāgroza, lai ņemtu vērā to, ka datu subjektiem nedrīkst liegt tiesības vērsties uzraudzības iestādē.
66. Priekšlikums arī mudina datu turētāju piemērot atbilstošus tehniskos aizsardzības pasākumus, tostarp viedlīgumus, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem un nodrošinātu atbilstību tiesībām un pienākumiem, kas izriet no priekšlikuma, kā arī saskaņotajiem līguma noteikumiem par datu pieejamības nodrošināšanu (11. pants). Šajā sakarā būtu jāprecizē, kā viedlīgumi var būt līdzeklis, lai datu turētājiem un datu saņēmējiem sniegtu pienācīgas garantijas, ka nosūtītie dati netiek neatļauti izpausti vai tiem nevar piekļūt un ka ir izpildīti saskaņotie noteikumi šo datu kopīgošanai. Lai nodrošinātu konsekvenci ar VDAR 32. pantu, EDAU un EDAK uzsver, ka 11. panta 1. punktā, ciktāl tas attiecas uz persondatiem, ir jāiekļauj atsauce uz pienākumu īstenot atbilstīgus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu persondatu apstrādes riskam atbilstošu drošības līmeni.
67. Attiecībā uz 11. panta 2. punktu EDAK un EDAU iesaka skaidri norādīt, ka, ciktāl tas attiecas uz persondatiem, datu turētāja atļauja kopīgot datus nevar aizstāt prasību par atbilstošu juridisko pamatu saskaņā ar VDAR, vai alternatīvi norādīt, ka šo atļauju piemēro nepersondatu apstrādes gadījumā. Turklāt tas pats punkts ir jāgroza, lai noteiktu, ka datu turētāja vai lietotāja (kas ne vienmēr

ir datu subjekts) norādījumi iznīcināt datus, kas darīti pieejami datu saņēmējiem, un to kopijas nedrīkst skart datu subjekta tiesības ierobežot apstrādi saskaņā ar VDAR 18. pantu.

68. Attiecībā uz izņēmumiem, kas paredzēti 11. panta 3. punktā, priekšlikumā būtu jāprecizē, kā un kas var uzskatīt par piemērojamām a) un b) apakšpunktā aprakstītās situācijas. Turklāt šajos izņēmumos ir jāņem vērā ne tikai kaitējums datu turētājam un viņa interesēm, bet arī un galvenokārt kaitējums datu subjektiem, kā arī viņu tiesības un intereses attiecībā uz viņu tiesībām uz privātumu un datu aizsardzību. Tāpēc EDAK un EDAU iesaka 11. pantā pievienot jaunu punktu, kurā būtu skaidri noteikts, ka 2. punkta b) apakšpunktu piemēro gadījumā, ja tiek nodarīts iespējams kaitējums datu subjektiem vai tiek skartas viņu tiesības un intereses.
69. Visbeidzot, 12. panta 1. punktā minētā atsauce uz datu turētāja pienākumu saskaņā ar priekšlikuma 5. pantu darīt datus pieejamus pēc lietotāja pieprasījuma liek domāt, ka, ciktāl tas attiecas uz persondatiem, un neraugoties uz 24. apsvērumā minēto, ja lietotājs ir struktūrvienība, kas nav datu subjekts⁴⁴, priekšlikumu varētu interpretēt kā juridisku pamatu persondatu kopīgošanai saskaņā ar VDAR 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Tādēļ būtu jāpievieno atbilstoši, konkrēti un efektīvi aizsardzības pasākumi datu subjektu tiesību un interešu aizsardzībai, ciktāl tas attiecas uz persondatiem, jo īpaši, ja lietotājs nav datu subjekts. Līdz ar to, ņemot vērā sarežģīto mijiedarbību un pārklāšanos starp datu subjekta tiesībām saskaņā ar VDAR un priekšlikumā noteiktajām tiesībām un pienākumiem, priekšlikuma 12. panta 2. punkts būtu jāgroza, lai precizētu, ka neviens līguma noteikums datu apmaiņas nolīgumā starp datu turētājiem un datu saņēmējiem, kas, kaitējot datu subjektiem, apdraud viņu tiesību uz privātumu un datu aizsardzību piemērošanu, atkāpjas no tā vai maina tā ietekmi, minētajai pusei nav saistošs.
70. Priekšlikuma IV nodaļas 13. pantā EDAK un EDAU uzsver, ka priekšlikumā ir noteikts, ka *"līguma noteikums ir negodīgs, ja tā raksturs ir tāds, ka tā izmantošana būtiski atšķiras no labas komercprakses datu piekļuvē un izmantošanā, kas ir pretrunā labai ticībai un godprātībai"*. Līdzīgi tam, kā iepriekš minēts attiecībā uz definīciju atbilstību VDAR, arī šis noteikums nav pietiekami skaidrs, ņemot vērā to, ka visā tekstā nav skaidri definēti jēdzieni "persondati", "nepersondati" vai "jauktas datu kopas".
71. Piekļuve datiem un to izmantošana saskaņā ar VDAR 4. panta 2. punktu ir persondatu apstrāde. Tāpēc, ja persondati ir iesaistīti apstrādē, uz pārziņiem un apstrādātājiem attiecinā VDAR noteiktos pienākumus. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad ir iesaistītas jauktu datu kopas (t. i., gan persondati, gan nepersondati).
72. Šajā nolūkā EDAK un EDAU mudina likumdevējus priekšlikumā precizēt attiecīgās prasības un pienākumus pārziņiem un apstrādātājiem gadījumos, kad persondati tiek apstrādāti, tādā veidā, kā norādīts šajā atzinumā⁴⁵.

---

⁴⁴ Priekšlikuma 5. apsvēruma, kurā teikts, ka pēdējo "nei interpretē kā tādu, kas atzīst vai rada **juridisku pamatu tam, lai datu turētājs** varētu glabāt (personas) datus, **piekļūt (personas) datiem**[..]", šķiet, neatbilst priekšlikuma 5. pantam, kurā noteikts datu turētāja pienākums darīt datus pieejamus pēc lietotāja pieprasījuma, jo saskaņā ar definīciju VDAR 4. panta 2. punktā persondatu "apstrāde" ietver jebkuru darbību vai darbību kopumu, ko veic ar persondatiem vai persondatu kopumiem, tostarp "izpaušanu, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos pieejamus[..]". Tomēr, ja 5. apsvēruma attiecas uz datu apstrādi, ko datu turētājs veic savām vajadzībām, tas būtu jāprecizē.

⁴⁵ Skatīt jo īpaši šī atzinuma 39. un 67. punktu. Skatīt arī šī atzinuma 43., 45., 46. un 51. punktu.

3.7 Publiskā sektora struktūru un Savienības iestāžu, aģentūru vai struktūru piekļuve datiem un to izmantošana (V nodaļa)

73. Attiecībā uz “datu pieejamības nodrošināšanu” publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām vai struktūrām (“publiskā sektora struktūrām”), pamatojoties uz “ārkārtēju vajadzību” (priekšlikuma V nodaļa), EDAK un EDAU ir nopietnas bažas par pienākuma darīt datus pieejamus publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām vai struktūrām **likumību, nepieciešamību un samērīgumu**.
74. Priekšlikuma 14. pantā ir noteikts, ka pēc pieprasījuma datu turētājs (izņemot MVU) datus dara pieejamus publiskā sektora struktūrai vai Savienības iestādei, aģentūrai vai struktūrai, **kas pierāda ārkārtēju vajadzību izmantot pieprasītos datus**. Priekšlikumā nav atsauces uz tiesību aktiem, kas jāpieņem, lai nodrošinātu šā pienākuma juridisko pamatu. EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma 1. panta 2. punkta d) apakšpunkts attiecas uz uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs.⁴⁶ Tāpat priekšlikuma 15. panta c) punktā ir atsauce uz uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs, “*kas ir skaidri noteikts tiesību aktos*”. Tas liecina, ka priekšlikumā VDAR 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir paredzēts kā likumīgs pamats apstrādei, ko veic attiecīgā publiskā sektora struktūra, Savienības iestāde, aģentūra vai struktūra. Tomēr EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikumā nav skaidri noteikti ne attiecīgie sabiedrības interešu uzdevumi, ne publiskā sektora struktūras, Savienības iestādes, aģentūras vai struktūras, kurām ir uzticēti šie uzdevumi sabiedrības interesēs. Tā vietā priekšlikumā ir izklāstīti vairāki nosacījumi, kas datu turētājam radītu juridisku pienākumu sniegt persondatus.
75. Priekšlikuma 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts, ka, pieprasot datus saskaņā ar 14. panta 1. punktu, publiskā sektora struktūra vai Savienības iestāde, aģentūra vai struktūra pieprasījumā norāda **juridisko pamatu datu pieprasīšanai**. Juridiskās noteiktības labad EDAK un EDAU uzskata, ka 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā būtu jāprecizē, ka pieprasījumā skaidri norāda tiesību normu, kas skaidri uztic sabiedrības interešu uzdevumu publiskā sektora struktūrai, Savienības iestādei, aģentūrai vai struktūrai, kas iesniedz pieprasījumu.
76. Priekšlikuma 15. pantā ir noteikti trīs iespējamie alternatīvie scenāriji, kuros tiek uzskatīts, ka pastāv ārkārtēja vajadzība izmantot datus. Attiecībā uz priekšlikuma 15. panta a) un b) punktu EDAK un EDAU uzskata, ka būtu skaidri jāiekļauj prasība, “*kas skaidri paredzēta tiesību aktos*”, jo visiem tiesību uz persondatiem ierobežojumiem jābūt “*paredzētiem tiesību aktos*” (Hartas 52. panta 1. punkts, kā apstiprināts EST konsolidētajā judikatūrā).
77. Ierobežojumu pamatā jābūt juridiskajam pamatam, kas ir pietiekami **pieejams, paredzams** un formulēts **pietiekami precīzi, lai indivīdi varētu izprast tā darbības jomu**. Saskaņā ar nepieciešamības un proporcionalitātes principiem juridiskajā pamatā ir jānosaka arī kompetento iestāžu pilnvaru **apjoms un īstenošanas veids**, un tam ir jāpievieno **pietiekamas garantijas**, lai aizsargātu indivīdus pret patvaļīgu iejaukšanos⁴⁷.
78. Ņemot vērā iepriekš minēto, EDAK un EDAU, pirmkārt, norāda, ka **apstākļi**, kas pamato piekļuvi, nav precīzi formulēti. Priekšlikumā ir atsauce uz “**ārkārtēju vajadzību**”, kas pamatotu datu pieprasījumu

⁴⁶ Skatīt arī priekšlikuma 5. apsvērumu.

⁴⁷ Skatīt cita starpā EST sprieduma lietā C-175/20, “SS” SIA/ Valsts ieņēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, 83. punktu.

saistībā ar “**publisku ārkārtas situāciju**” (kas ir plaši definēta ⁴⁸). EDAK un EDAU norāda, ka 57. apsvērumā ir precizēts, ka valsts ārkārtas situācijas esību nosaka saskaņā ar attiecīgajām procedūrām dalībvalstīs vai attiecīgās starptautiskās organizācijās. EDAK un EDAU iesaka šo svarīgo precizējumu iekļaut priekšlikuma rezolutīvajā daļā. Turklāt EDAU un EDAK uzskata, ka likumdevējam ir **daudz stingrāk jādefinē ārkārtas vai ārkārtas vajadzības hipotēzes**. Tādēļ priekšlikuma 2. panta 10. punktā ietvertā “valsts ārkārtas stāvokļa” definīcija būtu jāgroza, lai skaidrāk noteiktu to situāciju veidus, kas būtu uzskatāmas par ārkārtas situācijām.

79. Priekšlikuma 15. panta c) apakšpunktā minētais scenārijs faktiski ietver divus ļoti atšķirīgus izmantošanas gadījumus: pirmajā gadījumā piekļuve datiem tiktu piešķirta, lai īstenotu sabiedrības intereses; otrajā gadījumā piekļuve datiem tiktu piešķirta, lai samazinātu administratīvo slogu. Attiecībā uz pirmo izmantošanas gadījumu atsauce uz pieejamo datu trūkumu liedz publiskā sektora struktūrai pildīt konkrētu uzdevumu sabiedrības interesēs ir **īpaši problemātiska**, ņemot vērā prasību par “tiesību aktu kvalitāti” (tostarp paredzamību), kas paredz iejaukšanos pamattiesībās. Attiecībā uz otro gadījumu **tikai administratīvā sloga samazināšana diez vai var atsvērt ietekmi uz attiecīgo personu pamattiesībām un brīvībām**. Tajā pašā laikā tas neatbilstu prasībai par nepieciešamību iejaukties pamattiesībās un brīvībās. Šajā sakarā EDAK un EDAU jo īpaši atbalsta precīzāku to apstākļu noteikšanu, kādos var iesniegt pieprasījumu.
80. EDAK un EDAU norāda, ka **persondatu kategorijas**, kurām ir jāpiekļūst publiskā sektora struktūrām, nav pietiekami precizētas⁴⁹. Tomēr pienākums sniegt datus varētu attiekties arī uz persondatiem no ierīcēm, kas veido lietu internetu⁵⁰ un ķermeņu internetu. Šāda informācija varētu attiekties uz īpašu kategoriju persondatiem un citiem sensitīviem datiem, piemēram, atrašanās vietu, kas ļautu izdarīt intīmus secinājumus par datu subjekta dzīvi.
81. EDAK un EDAU arī norāda, ka priekšlikumā nav pienācīgi precizēti **datu subjektu aizsardzības pasākumi**. Jo īpaši priekšlikuma 17. panta 2. punkta c) apakšpunkts (kas attiecas uz publiskās iestādes datu **pieprasījumu saturu**) attiecas uz datu turētāja likumīgo mērķu ievērošanu, bet ne uz riskiem *datu subjekta* tiesībām un brīvībām. Saskaņā ar priekšlikuma 19. panta 1. punkta b) apakšpunktu publiskā sektora struktūra, kas saņēmusi datus, īsteno tādus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, kuri aizsargā datu subjektu tiesības un brīvības. Šajā sakarā EDAK un EDAU uzsver, ka iepriekš minētie pasākumi vispirms un galvenokārt jāveic *datu vākšanas brīdī*, nevis pēc datu nosūtīšanas.
82. Priekšlikuma 17. panta 2. punkta d) apakšpunktā noteikts, ka pieprasījums, ciktāl iespējams, attiecas uz *nepersondatiem*. Šo aizsardzības pasākumu papildina 18. panta 5. punkta noteikums, saskaņā ar kuru, ja pieprasījuma izpilde prasa persondatu izpaušanu, datu turētājs pieliek saprātīgas pūles, lai pseidonimizētu datus, ciktāl pieprasījumu var izpildīt ar pseidonimizētiem datiem. EDAK un EDAU uzskata, ka 18. panta 5. punkts būtu jāgroza tā, lai datu turētājam būtu pienākums pseidonimizēt datus, nevis tikai “pieņemt saprātīgus centienus”. Tāpēc EDAK un EDAU aicina likumdevēju svītrot atsauci uz “lai veiktu saprātīgus centienus”, jo šī atsauce, šķiet, ierobežo datu turētāja pienākumu un

---

⁴⁸ 2. panta 10. punktā “publiskās ārkārtas stāvoklis” ir definēts kā “*ārkārtēja situācija, kas negatīvi ietekmē Savienības, dalībvalsts vai tās daļas iedzīvotājus un kas var nopietni un ilgstoši ietekmēt dzīves apstākļus vai ekonomisko stabilitāti, vai ekonomisko aktīvu būtisku pasliktināšanos Savienībā vai attiecīgajā(-s) dalībvalstī(-īs)*”.

⁴⁹ 56. apsvērumā ir atsauce uz “uzņēmuma rīcībā esošiem datiem”.

⁵⁰ 14. apsvērumš.

atgādina to. Pseidonimizācija mazina riskus datu subjektiem, samazinot apstrādāto personas datu apjomu un iespējamā datu aizsardzības pārkāpuma ietekmi. Turklāt EDAK un EDAU iesaka abiem likumdevējiem ņemt vērā, ka datu turētājam, iespējams, būs jāīsteno citi atbilstoši aizsardzības pasākumi saskaņā ar VDAR, jo īpaši atbilstīgi tehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas nodrošina persondatu minimizēšanu, integritāti un konfidencialitāti.

83. Plašākā nozīmē EDAK un EDAU norāda, ka publiskā sektora struktūrai ir **plaša rīcības brīvība**, pieprasot datus saskaņā ar priekšlikumu, jo tieši tās pieprasījumā (nevis pašā priekšlikumā) cita starpā tiek norādīts: kādi dati ir nepieciešami (17. panta 1. punkta a) apakšpunkts); “ārkārtas vajadzība” (b) apakšpunkts)), kas tikai ārkārtas situācijā tiek noteikta saskaņā ar noteiktajām procedūrām; pieprasījuma mērķis, kā arī paredzētā izmantošana un “izmantošanas ilgums” (c) apakšpunkts).
84. EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikumā būtu **skaidrāk jānosaka publiskā sektora struktūras pilnvaru īstenošanas joma un veids**, lai aizsargātu personas pret patvaļīgu iejaukšanos⁵¹. Jo īpaši EDAK un EDAU atgādina, ka saskaņā ar EST judikatūru tiesību aktos⁵² kas nodrošina attiecīgo pasākumu juridisko pamatu, ir jāparedz skaidri un precīzi noteikumi, kas reglamentē attiecīgā pasākuma **darbības jomu un piemērošanu** un nosaka **minimālos aizsardzības pasākumus**, lai personām, kuru persondati ir skarti, būtu **pietiekamas garantijas**, ka dati tiks efektīvi aizsargāti pret ļaunprātīgas izmantošanas risku. Šajā tiesiskajā regulējumā ir jānorāda, kādos apstākļos un ar kādiem nosacījumiem var tikt pieņemts pasākums, kas paredz šādu datu apstrādi, tādējādi nodrošinot, ka iejaukšanās nepārsniedz absolūti nepieciešamo. Nepieciešamība pēc šādiem aizsardzības pasākumiem ir vēl jo svarīgāka, ja runa ir par īpašu kategoriju persondatu aizsardzību.
85. Turklāt EDAK un EDAU norāda, ka saskaņā ar priekšlikuma 17. panta 3. punktu publiskā sektora struktūras **nedara pieejamus datus atkalizmantošanai Direktīvas (ES) 2019/1024 nozīmē**. Tomēr 17. panta 4. punkts ļautu publiskā sektora struktūrām apmainīties ar datiem, pildot 15. pantā minētos uzdevumus, vai kopīgot datus ar trešām personām gadījumos, kad publiskā sektora struktūras izmanto ārpalpojuma “tehniskām pārbaudēm vai citām funkcijām”. Ņemot vērā 15. panta plašo darbības jomu, datu, tostarp persondatu, atkalizmantošanas ierobežojums nav definēts pietiekami šauri. Turklāt priekšlikuma 65. apsvērumā norādīts, ka *“datus, kas publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām un struktūrām darīti pieejami, pamatojoties uz ārkārtēju vajadzību, būtu jāizmanto tikai tam mērķim, kuram tie tika pieprasīti, ja vien datu turētājs, kas šos datus ir darījis pieejamus, nav skaidri piekritis, ka datus var izmantot citiem mērķiem”*. EDAK un EDAU atgādina, ka, ciktāl pieprasījums attiecas uz persondatiem, jebkuru apstrādi citam mērķim, nevis tam, kuram persondati ir vākti, reglamentē VDAR 6. panta 4. punkts un/vai ESDAR 6. pants, neatkarīgi no datu turētāja piekrišanas izpausmes. Tāpēc EDAK un EDAU iesaka attiecīgi grozīt minētos noteikumus.
86. Priekšlikuma **21. pants** ļautu publiskā sektora struktūrām turpināt pārsūtīt datus **fiziskām vai juridiskām personām, lai veiktu pētījumus saistībā ar mērķi, kuram dati tika pieprasīti**. EDAK un

⁵¹ Šajā sakarā skatīt EDAU 2019. gada 19. decembra Pamatnostādnes par to pasākumu proporcionalitātes novērtēšanu, ar kuriem ierobežo pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un persondatu aizsardzību, kurās cita starpā minēti šādi aizsardzības pasākumi: paziņošana skartajai personai; noteikums par datu saglabāšanu Eiropas Savienībā; noteikums par neatgriezenisku datu iznīcināšanu pēc saglabāšanas perioda beigām. Skatīt arī EST sprieduma lietā C-175/20, “SS” SIA / Valsts ieņēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, 64. punktu, kā arī 83. un 84. punktu.

⁵² Skatīt EST sprieduma lietā C-623/17, *Privacy International / Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs*, ECLI:EU:C:2020:790, 68. punktu.

EDAU atgādina, ka, ņemot vērā attiecīgo datu potenciāli sensitīvo raksturu, saskaņā ar VDAR 89. pantu un ESDAR 13. pantu ir vajadzīgas **atbilstīgas garantijas**.

87. EDAK un EDAU arī atgādina, kā norādīts EDAK Paziņojumā par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju, ka *“īpaša uzmanība būtu jāpievērš aizsardzības pasākumiem apstrādei zinātniskās pētniecības nolūkos, nodrošinot likumīgu, atbildīgu un ētisku datu pārvaldību, piemēram, **pārbaudes prasībām** pētniekiem, kuriem būs piekļuve lielam potenciāli sensitīvu persondatu apjomam”*⁵³. EDAK un EDAU iesaka šīs prasības integrēt priekšlikumā.
88. Attiecībā uz priekšlikuma 18. pantu EDAK un EDAU uzskata, ka būtu jāprecizē atsauce uz “nozaru tiesību aktiem” (konkrētu vajadzību noteikšana attiecībā uz datu pieejamību saskaņā ar 18. panta 2. punktu). Īpaša piezīme attiecas uz 18. panta 6. punktu, ar ko nosaka 31. pantā minētās iestādes kompetenci, ja cita starpā tiek apstrīdēta pieprasījuma izpilde. Tā kā pieprasījuma iesniedzēja iestāde var būt ES iestāde, aģentūra vai struktūra, 31. pantā būtu jāiekļauj EDAU un atsauce uz Regulu (ES) 2018/1725. Šajā noteikumā būtu jāiekļauj arī atsauce uz paziņojumu par pieprasījumu datu subjektam un uz iespēju datu subjektam (ne tikai datu turētājam) apstrīdēt pieprasījumu, kā arī uz viņa tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret pieprasījumu.
89. Attiecībā uz priekšlikuma 19. pantu EDAK un EDAU norāda, ka plašā mērķu definīcija arī vājina saskaņā ar 19. panta 1. punkta a) apakšpunktu noteikto aizsardzības pasākumu. Turklāt datu glabāšanas periods, kas piemērojams atkarībā no datu apstrādes mērķa, būtu skaidri jānosaka jau no paša sākuma.
90. Priekšlikuma 16. panta 2. punktā ir noteikts, ka “publiskā sektora struktūras *neizmanto* šajā nodaļā noteiktās tiesības *veikt* darbības, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai administratīvus nodarījumus, sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, vai lai veiktu muitas vai nodokļu administrācijas darbības.” “Šī nodaļa *neietekmē* piemērojamos Savienības un valstu tiesību aktus par noziedzīgu vai administratīvu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu vai saukšanu pie atbildības par tiem vai kriminālsodu vai administratīvo sodu izpildi, vai muitas vai nodokļu administrāciju” (izcēlums pievienots).
91. Vispirms EDAK un EDAU norāda, ka 16. panta 2. punkta noteikums nav saskaņots ar 1. panta 4. punktu, kurā noteikts, ka priekšlikums visos tā noteikumos neietekmē vairākas datu apstrādes darbības un kompetences, kas daļēji atšķiras no 16. panta 2. punktā noteiktajām. Turklāt EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma 60 apsvērumā jau ir apstiprināts, ka publiskā sektora struktūrām un Savienības iestādēm, aģentūrām un struktūrām *būtu jāpaļaujas uz savām pilnvarām saskaņā ar nozaru tiesību aktiem*, lai pildītu savus uzdevumus tādās jomās kā noziedzīgu un administratīvu nodarījumu novēršana, izmeklēšana, atklāšana vai saukšana pie atbildības par tiem, kriminālsodu un administratīvo sodu izpilde, kā arī datu vākšana nodokļu vai muitas vajadzībām.
92. Tomēr, ņemot vērā publiskā sektora struktūru un Savienības iestāžu, aģentūru un struktūru, kas veic šādus uzdevumus sabiedrības interesēs, specifiku un uzdevumu, EDAK un EDAU uzskata, ka šādas struktūrvienības kā tādas būtu jāizslēdz no V nodaļas darbības jomas. EDAK un EDAU uzskata, ka šādām struktūrvienībām vajadzētu būt iespējai piemērot datu turētājiem pienākumu darīt pieejamus datus *tikai* saskaņā ar pilnvarām, kas paredzētas vienīgi nozaru tiesību aktos. Turklāt, jo īpaši attiecībā

---

⁵³ EDAK Paziņojums par digitālo pakalpojumu paketi un datu stratēģiju, pieņemts 2021. gada 18. novembrī, 7. lpp.

uz Savienības iestādēm, aģentūrām un struktūrām, EDAK un EDAU iesaka skaidri identificēt tās struktūrvienības, kuras varētu pieprasīt datus saskaņā ar V nodaļu, pienācīgi ņemot vērā to kompetences, kas izklāstītas to dibināšanas aktos, priekšlikuma normatīvajā daļā.

93. Šie ieteikumi neskar vajadzību pietiekami precizēt pārāk plašo “valsts ārkārtas stāvokļa” definīciju 2. panta 10. punktā, kas pamatotu pilnvaru piekļūt datiem īstenošanu.

3.8 Nepersondatu aizsardzības pasākumi starptautiskā kontekstā (priekšlikuma VII nodaļa)

94. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē priekšlikuma noteikumus par piekļuvi datiem, kas attiecas tikai uz nepersondatiem un, šķiet, atspoguļo VDAR 48. panta noteikumus. EDAK un EDAU norāda, ka būtībā 27. pants galvenokārt attiecas uz piekļuves pieprasījumiem, nevis nosūtīšanu. “Nosūtīšanas” jēdzienam saskaņā ar VDAR ir īpaša nozīme, kas ietver pienākumus to strukturēt. Lai izvairītos no pārpratumiem attiecībā uz nepersondatiem, EDAK un EDAU ierosina atsaukties tikai uz piekļuvi un svītrot nosūtīšanas jēdzienu no šā panta.
95. Turklāt būtu lietderīgi precizēt priekšlikuma 27. panta 1. punkta, 27. panta 2. punkta un 27. panta 3. punkta mijiedarbību. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē 27. panta 1. punktā minēto paziņojumu, kas attiecas uz jebkādu risku, ka valdība var piekļūt nepersondatiem, kas varētu būt pretrunā Savienības tiesību aktiem vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem. Tomēr noteikuma galīgais formulējums “*neskarot 2. vai 3. punktu*” būtu jāpārskata, lai precizētu, ka pat tad, ja nav pieprasījuma, 1. punktā paredzētie pasākumi ir jāievieš jebkurā gadījumā, t. i., neatkarīgi no tā, vai trešā valsts pieprasa piekļuvi datiem. Tā kā informācija par pieprasījumu ne vienmēr ir pieejama, ir svarīgi ieviest pasākumu, lai izvairītos no šādas piekļuves iespējas. EDAK un EDAU arī apšaubā, vai 1. punktā minētais vārds “saprātīgi” nemazina pasākumu ietekmi. EDAK un EDAU ierosina svītrot vārdu “saprātīgi”, lai nodrošinātu šādu pasākumu efektivitāti, vai aizstāt to ar pārliecinošāku terminu, piemēram, “nepieciešami”.
96. Turklāt EDAK un EDAU norāda, ka saskaņā ar priekšlikuma 27. panta 3. punktu datu apstrādes pakalpojumu sniedzēji, kas saņem lēmumu par trešās valsts tiesas vai administratīvās iestādes Savienībā glabātu nepersondatu nosūtīšanu vai piekļuvi tiem, var lūgt kompetento iestāžu vai struktūru atzinumu saskaņā ar priekšlikumu, lai noteiktu, vai ir izpildīti piemērojamie piekļuves nosacījumi. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē šo noteikumu, saskaņā ar kuru konkrētos gadījumos ir jāapspriežas ar kompetento iestādi. Tomēr kompetentās iestādes atzinuma sekas šajā noteikumā nav precizētas. Tāpēc EDAK un EDAU ierosina pievienot: “*Ja kompetento iestāžu atzinumā ir secināts, ka nosacījumi nav izpildīti, jo īpaši tāpēc, ka lēmums attiecas uz komerciāli sensitīviem datiem vai ietekmē Savienības vai tās dalībvalstu intereses valsts drošības vai aizsardzības jautājumos, saņēmējs nenodrošina piekļuvi datiem*”.

3.9 Īstenošana un izpilde (priekšlikuma IX nodaļa)

97. Kā vispārēju komentāru par šīs regulas pārvaldības noteikumiem EDAK un EDAU vēlētos uzsvērt riskus, ko rada priekšlikums, kas nesaskaņo šīs regulas piemērošanas uzraudzību starp dalībvalstīm, neparedz Eiropas konsekvences mehānismu, kurš varētu nodrošināt šīs regulas konsekventu piemērošanu iekšējā tirgū, nedz arī paredz saskaņotas sankcijas, tādējādi riskējot izvēlēties labvēlīgāko tiesu.

98. Priekšlikuma 31. pantā ir paredzēts, ka katra dalībvalsts izraugās vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par Datu akta piemērošanu un izpildi, un ka dalībvalstis var izveidot vienu vai vairākas jaunas iestādes vai paļauties uz esošajām iestādēm. EDAK un EDAU uzsver darbības grūtību risku, kas varētu rasties, izraugoties vairāk nekā vienu kompetento iestādi, kura ir atbildīga par šīs regulas piemērošanu un izpildi. EDAK un EDAU ir nopietnas bažas par to, ka šis pārvaldības arhitektūras projekts radīs sarežģītību un neskaidrības gan organizācijām, gan datu subjektiem, atšķirības regulatīvajās pieejās visā Savienībā un tādējādi ietekmēs konsekvenci uzraudzības un izpildes ziņā.
99. Attiecībā uz nozaru iestādēm 31. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikums ir diezgan neskaidrs un nesniedz pietiekamas norādes par pienākumu sadali starp kompetentajām iestādēm, datu aizsardzības iestādēm un nozaru iestādēm saistībā ar priekšlikuma īstenošanu, tādējādi radot pārklāšanās un piešķiršanas konflikta risku. Piemēram, priekšlikuma IX nodaļā nav precīzi noteikta to valsts iestāžu loma, kuras ir atbildīgas par patērētāju tiesību aizsardzības īstenošanu (minētas šīs regulas 82. apsvērumā un 36. un 37. pantā). Būtu skaidri jādefinē dažādu kompetento iestāžu pilnvaras un uzdevumi, jo īpaši attiecībā uz dažādo priekšlikuma noteikumu izpildi. Piemēram, EDAK un EDAU iesaka abiem likumdevējiem noteikt, kura iestāde būs atbildīga par priekšlikuma IV nodaļas par negodīgiem noteikumiem saistībā ar piekļuvi datiem un to izmantošanu uzņēmumu starpā piemērošanu un izpildi. Turklāt mijiedarbība starp priekšlikuma pārvaldības modeli un nozaru tiesību aktos paredzēto modeli (piemēram, ar kompetentajām iestādēm, kas izveidotas ar Veselības datu telpas regulu) būtu jāpadara skaidrāka un detalizētāka, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un izvairītos no pārpratumiem.
100. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē datu aizsardzības uzraudzības iestāžu izraudzīšanos par kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par priekšlikuma piemērošanas uzraudzību attiecībā uz persondatu aizsardzību (31. panta 2. punkta a) apakšpunkts). Šis apzīmējums ir svarīgs, lai novērstu nekonsekvenci un iespējamus konfliktus starp šīs regulas un VDAR noteikumiem un lai saglabātu pamattiesības uz personas datu aizsardzību, kā noteikts LESD 16. pantā un Hartas 8. pantā. Tomēr uzraudzības iestāžu kompetence ir *“neskarot 1. punktu”*. Nav skaidrs, kā šāds noteikums varētu ietekmēt datu aizsardzības uzraudzības iestāžu un nozaru iestāžu kompetenci. Tāpēc EDAK un EDAU aicina likumdevēju grozīt šo noteikumu, lai novērstu jebkādas neskaidrības.
101. Turklāt nav skaidrs, kā 31. panta 1. punkts mijiedarbojas ar priekšlikuma 31. panta 4. punktu. Priekšlikumā ir paredzēti daudzi scenāriji, kuriem trūkst skaidrības. EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikums pašreizējā redakcijā varētu radīt konfliktus par attiecināšanu, sarežģītību organizācijām un datu subjektiem, kā arī sadrumstalotu uzraudzību starp dalībvalstīm. Tāpēc skaidrības labad EDAK un EDAU iesaka svītrot atsauci uz *“neskarot šā panta 1. punktu”* (31. panta 2. punkts). EDAK un EDAU arī stingri iesaka likumdevējiem precizēt 31. panta 1. un 4. punktu un paredzēt skaidrus noteikumus par kompetento, datu aizsardzības, nozaru un koordinējošo iestāžu izraudzīšanos, par pienākumu sadali starp šīm iestādēm un sadarbības mehānismu. Proti, EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikumā nav noteiktas koordinējošās kompetentās iestādes pilnvaras un uzdevumi, un iesaka likumdevējam to labot.
102. Priekšlikuma 31. panta 3. punktā ir noteikts dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka saskaņā ar minētā panta 1. punktu izraudzīto kompetento iestāžu attiecīgie uzdevumi un pilnvaras ir skaidri definētas. EDAK un EDAU norāda, ka daudzas no šīm pilnvarām un uzdevumiem ir līdzīgas tām, kas piešķirtas datu aizsardzības uzraudzības iestādēm saskaņā ar VDAR 58. pantu. Tomēr EDAK un EDAU uzskata, ka priekšlikuma 31. panta 3. punkts nesaskaņo dalībvalstu kompetento iestāžu uzdevumus un pilnvaras

un nav skaidra mijiedarbība starp šo noteikumu un VDAR. Turklāt nav skaidrs, kā šie priekšlikuma 31. panta 3. punktā uzskaitītie uzdevumi un pilnvaras ietekmēs datu aizsardzības uzraudzības iestāžu uzdevumus un pilnvaras, uzraugot šīs regulas piemērošanu, ciktāl tas attiecas uz persondatu aizsardzību. No 31. panta 2. punkta a) apakšpunkta varētu saprast, ka datu aizsardzības uzraudzības iestāžu uzdevumi un pilnvaras ir tās, kas noteiktas VDAR VI un VII nodaļā. Tomēr nav skaidrs, vai ar priekšlikumu šīm iestādēm ir jāpiešķir jauni uzdevumi un pilnvaras un, ja tā ir, kā tās mijiedarbosies ar uzdevumiem un pilnvarām, kas datu aizsardzības uzraudzības iestādēm piešķirtas ar VDAR. Lai nodrošinātu uzraudzības skaidrību un konsekveni, EDAK un EDAU iesaka skaidri definēt datu aizsardzības uzraudzības iestāžu paredzēto lomu priekšlikuma kontekstā.

103. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē priekšlikuma 31. panta 6. punktu, kurā noteikts, ka kompetentās iestādes ir brīvas no jebkādas ārējas ietekmes un nelūdz un nepieņem norādījumus no citām struktūrām. Lai precizētu un stiprinātu šo noteikumu, EDAK un EDAU iesaka priekšlikumā skaidri minēt kompetento iestāžu neatkarību.
104. Saskaņā ar priekšlikuma 32. panta 1. punktu, neskarot citus administratīvos vai tiesiskās aizsardzības līdzekļus, fiziskām un juridiskām personām ir tiesības individuāli vai attiecīgā gadījumā kolektīvi iesniegt sūdzību attiecīgajai kompetentajai iestādei savā pastāvīgās dzīvesvietas, darba vietas vai uzņēmējdarbības veikšanas dalībvalstī, ja tās uzskata, ka ir pārkāptas viņu tiesības saskaņā ar šo regulu.
105. Tiesības iesniegt sūdzību saskaņā ar 32. pantu var radīt darbības grūtības, jo nav skaidrs, kā fiziskas vai juridiskas personas noteiks, vai runa ir par persondatiem, un kura iestāde ir kompetenta izskatīt viņu sūdzību. EDAK un EDAU stingri iesaka likumdevējam nodrošināt skaidru un precīzu sadarbības mehānismu sūdzību izskatīšanai starp kompetentajām iestādēm (t. i., datu aizsardzības uzraudzības iestādēm, nozaru iestādēm un koordinējošām iestādēm) un izveidot skaidru piekļuves punktu sūdzību iesniedzējiem. EDAK un EDAU uzskata, ka 32. panta 2. punkts un 32. panta 3. punkts ir nepietiekami un nesniedz pietiekamu informāciju ne sūdzības iesniedzējiem, ne uzraudzības iestādēm. EDAK un EDAU iesaka norīkot koordinējošās iestādes kā piekļuves punktu visām sūdzībām, kas saistītas ar šo regulu, ar uzdevumu to izplatīt attiecīgajām citām iestādēm. EDAK un EDAU jo īpaši iesaka skaidri norādīt, ka šis pants neskar VDAR VIII nodaļu.
106. Nav arī skaidrs, kā šis noteikums mijiedarbosies ar vienas pieturas aģentūras mehānismu, kas paredzēts VDAR 56. pantā attiecībā uz persondatu pārrobežu apstrādi.
107. Turklāt EDAK un EDAU norāda, ka nav īpašu noteikumu par jebkuras skartās fiziskās vai juridiskās personas tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā attiecībā uz bezdarbību saistībā ar sūdzību, kas iesniegta kompetentajām iestādēm, kā arī attiecībā uz kompetento iestāžu lēmumiem saskaņā ar šo priekšlikumu. Tas varētu radīt paralēlu un nekonsekventu izpildes kārtību saskaņā ar VDAR (kurai ir paredzētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā) un priekšlikumu.
108. EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma 82. apsvērumā, 36. un 37. pantā ir paredzēta iespēja izmantot ES patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla mehānismu un ļaut celt pārstāvības prasības, grozot Regulas (ES) 2017/2394 un Direktīvas (ES) 2020/1828 pielikumus. Nav skaidrs, kā un cik lielā mērā patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības tīkla mehānisms mijiedarbosies ar šā panta tiesībām iesniegt sūdzību.
109. Attiecībā uz 33. pantu EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikums nesaskaņo sodus par priekšlikuma pārkāpumiem (nedz arī precīzē pārkāpumus, par kuriem piemēro sankcijas, naudas sodus par tā noteikumu pārkāpumiem, nedz arī iestādes vai struktūras, kas ir kompetentas piemērot šādus sodus).

Piemēram, nav skaidrs, kā un kura iestāde būs atbildīga par 5. panta 2. punkta izpildi, kas aizliedz vārtiņiem rīkoties kā trešai personai, ar kuru lietotājs var kopīgot savus datus, un kādi sodi tiks piemēroti. EDAK un EDAU iesaka abiem likumdevējiem precizēt mijiedarbību starp priekšlikumu un Digitālo tirgu tiesību aktu attiecībā uz šā noteikuma izpildi un piemērojamiem sodiem.

110. EDAK un EDAU norāda, ka šis noteikums, kas ierobežo priekšlikuma izpildāmību (spēja piemērot saskaņotas sankcijas) un, iespējams, arī dod iespēju izvēlēties izdevīgāko dalībvalsti, kaitē priekšlikumā izvirzītajam mērķim nodrošināt taisnīgu vērtības sadali no datiem datu ekonomikas dalībnieku starpā.
111. Attiecībā uz 34. pantu EDAK un EDAU iesaka Komisijai apspriesties ar Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, kad tā izstrādā un iesaka nesaistošus līguma paraugnoteikumus par piekļuvi datiem un to izmantošanu, ciktāl tas attiecas uz persondatiem.
112. Visbeidzot, EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikumā nav Eiropas sadarbības satvara. Ņemot vērā priekšlikuma ietekmi dalībvalstīs un lielo pārrobežu apstrādes apjomu, kas varētu ietilpt šīs regulas darbības jomā, ir diezgan pārsteidzoši, ka šis priekšlikums nenodrošina skaidru Eiropas sadarbības mehānismu, lai nodrošinātu tā konsekventu piemērošanu starp dalībvalstīm (jo īpaši attiecībā uz sūdzību izskatīšanu un ņemot vērā dažādu nozaru kompetento iestāžu iespējamo iesaisti). EDAK un EDAU norāda, ka priekšlikuma 31. panta 3. punkta f) apakšpunkts šajā ziņā nav pietiekams, un iesaka abiem likumdevējiem izstrādāt skaidrus noteikumus, lai atvieglotu sadarbību starp dažādām iesaistītajām iestādēm.
113. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē to, ka par kompetentajām iestādēm, kas atbildīgas par priekšlikuma piemērošanas uzraudzību, ciktāl tas attiecas uz persondatu aizsardzību, ir izraudzītas valstu datu aizsardzības iestādes, un aicina likumdevējus izraudzīties arī valstu datu aizsardzības iestādes par koordinējošām kompetentajām iestādēm saskaņā ar šo priekšlikumu.
114. Datu aizsardzības iestādēm ir unikālas juridiskās un tehniskās speciālās zināšanas datu apstrādes atbilstības uzraudzībā, norādījumu sniegšanā digitālajiem dalībniekiem un datu subjektiem un starpregulēšanas mehānisma izmantošanā, padarot tos par digitālās regulējuma vides pamatu.
115. Turklāt EDAK un EDAU uzskata, ka, ņemot vērā to, ka VDAR ir piemērojama gadījumos, kad persondati un nepersondati datu kopā ir nesaraujami saistīti, datu aizsardzības iestāžu lomai vajadzētu būt noteicošai šā priekšlikuma pārvaldības arhitektūrā. Likumdevējiem būtu jānodrošina, ka šī pārvaldība atspoguļo saskaņā ar LESD 16. pantu un Hartas 8. pantu noteikto pamattiesību uz persondatu aizsardzību izplatību un saglabā datu aizsardzības iestāžu neatkarību.
116. Koordinējošo kompetento iestāžu, kas nav datu aizsardzības iestādes, izraudzīšanās varētu ietekmēt konsekvenci VDAR noteikumu piemērošanas uzraudzībā un radīt patiesu sarežģītību digitālajiem dalībniekiem un datu subjektiem.
117. EDAK un EDAU norāda, ka EDAU ir minēts tikai priekšlikuma 33. panta 4. punktā, kas attiecas uz sodiem (par noteikumu par publisko struktūru piekļuvi datiem pārkāpumiem, V nodaļa) un nav minēts kā "kompetentā iestāde" priekšlikuma 31. pantā. Ņemot vērā EDAU kā Eiropas Savienības iestāžu, struktūru un aģentūru datu aizsardzības iestādes **pārraudzības lomu** un to, ka dažas Eiropas Savienības iestādes, struktūras un aģentūras var darboties arī kā lietotāji vai datu turētāji šā priekšlikuma nozīmē, EDAK un EDAU iesaka 31. panta 2. punkta a) apakšpunktā iekļaut **atsauci uz EDAU kā kompetento iestādi, lai uzraudzītu visu priekšlikumu, ciktāl tas attiecas uz Savienības iestādēm, struktūrām,**

birojiem un aģentūrām. Turklāt būtu jāprecizē, ka attiecīgā gadījumā Regulas 2018/1725 62. pantu piemēro *mutatis mutandis*.

Briselē, 2022. gada 4. maijā

Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā

Priekšsēdētājs

(Andrea Jelinek)

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja vārdā

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

(Wojciech Wiewiorowski)